

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 17

Vydána dne 28. února 1964

Cena Kčs 1,50

O B S A H :

34. Zákon o volbách do Národního shromáždění a do národních výborů
35. Zákon Slovenské národní rady o volbách do Slovenské národní rady
36. Zákon o organizaci soudů a o volbách soudců
Oznámení o vydání obecných právních předpisů
-

34

Z Á K O N

ze dne 28. února 1964

o volbách do Národního shromáždění a do národních výborů

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Hlava první

Základní ustanovení

§ 1

Pracující lid volí za poslance Národního shromáždění a národních výborů své nejlepší představitele, občany politicky a odborně vyspělé a schopné organizovat a sjednocovat tvůrčí síly pracujících v úsilí o plný rozvoj socialistické společnosti.

§ 2

Volby do Národního shromáždění a do národních výborů se konají na základě obecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním.

§ 3

[¹] Právo volit mají všichni občané Československé socialistické republiky, kteří v den volby dosáhli věku 18 let, bez ohledu na národnost, po-

hlaví, náboženské vyznání, zaměstnání, dobu pobytu, sociální původ, majetkové poměry a dřívější činnost.

[²] Právo volit nemají však občané, kteří byli pravomocně zbaveni způsobilosti k právním úkonům pro duševní poruchu nebo jejichž způsobilost k právním úkonům byla pro takovou poruchu omezena.*]

[³] Občané, kteří jsou ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě, nevolí.

§ 4

Do Národního shromáždění a do národního výboru může být zvolen každý občan Československé socialistické republiky, který má právo volit a v den volby dosáhl věku 21 let.

§ 5

Příslušníci ozbrojených sil a ozbrojených sborů mají stejné právo volit a být voleni jako všichni občané.

*] Ustanovení § 10 a 499 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb.

Hlava druhá Seznamy voličů

§ 6

Zápis do seznamu voličů

(1) Všichni občané Československé socialistické republiky, kteří mají právo volit, zapisují se do seznamu voličů podle místa svého bydliště.

(2) Občané, kteří po sestavení seznamu voličů nabudou nebo pozbudou práva volit, zapisují se do datečně do seznamu voličů nebo se z něho dodatečně vyškrtnou.

(3) Každý volič může být zapsán jen v jednom seznamu voličů.

§ 7

Sestavení seznamu voličů

(1) Seznamy voličů sestavuje místní národní výbor podle volebních okrsků.

(2) Seznamy voličů z řad příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů, kteří jsou hromadně ubytováni, sestavuje jejich velitel.

(3) Seznamy voličů jsou společné pro volby do Národního shromáždění a do národních výborů všech stupňů.

§ 8

Vyložení seznamů voličů

(1) Nejpozději 30 dnů přede dnem volby vyloží místní národní výbor seznamy voličů, aby občané do nich mohli v úředních místnostech nahlédnout. O vyložení seznamů voličů vyrozumí místní národní výbor občany způsobem v místě obvyklým.

(2) V obcích, v nichž je více než 5000 osob zapsaných do seznamů voličů, zařídí místní národní výbor, aby byl v každém domě vyložen seznam voličů, kteří v domě bydlí. Místní národní výbor může takové opatření učinit i v obcích, které mají méně než 5000 osob zapsaných do seznamů voličů.

§ 9

Námítkové řízení

(1) Každý občan může ústně nebo písemně upozornit místní národní výbor na chyby a nesprávnosti v seznamu voličů a navrhnout opravu. Místní národní výbor je povinen o upozornění rozhodnout do 3 dnů a buď provést příslušnou opravu v seznamu voličů, nebo písemně stěžovateli sdělit, z jakých důvodů opravu nelze provést.

(2) Bude-li návrh zamítnut, může jej občan předložit okresnímu soudu příslušnému podle vo-

lebního okrsku. Pro řízení platí ustanovení občanského soudního řádu o přezkoumávání rozhodnutí jiných orgánů. Podle rozhodnutí soudu provede místní národní výbor opravu v seznamu voličů. Řízení před soudem nepodléhá soudnímu poplatku.

§ 10

Voličský průkaz

Voličům, kteří se v době od vyložení seznamů voličů do dne volby přestěhují, jakož i voličům, kteří z vážných důvodů nebudou moci volit ve volebním okrsku, v jehož seznamu voličů jsou zapsáni, vydá místní národní výbor na jejich žádost voličský průkaz a ze seznamu voličů je vyškrtne. Voličský průkaz opravňuje k zápisu do seznamu voličů v jiném volebním okrsku. Zápis provádí místní národní výbor nového bydliště (místa pobytu), v den voleb okrsková volební komise. Při zápisu se voličský průkaz odebere a připojí k seznamu voličů.

Hlava třetí

Volební obvody

§ 11

Všeobecné ustanovení

(1) Volby do Národního shromáždění a do národních výborů se konají podle volebních obvodů.

(2) Ve volebním obvodu se volí jeden poslanec.

(3) Obec s počtem obyvatel do 1500 tvoří pro volby do místního národního výboru společný volební obvod, v němž se volí všichni poslanci.

(4) Náhradníci se nevolí.

§ 12

Volební obvody pro volby do Národního shromáždění

Pro volby do Národního shromáždění se vytvoří 300 volebních obvodů. Jejich seznam zveřejní předsednictvo Národního shromáždění nejpozději 60 dnů přede dnem volby.

Volební obvody pro volby do národních výborů

§ 13

Volební obvody pro volby do národních výborů stanoví rada národního výboru, o jehož volby jde. Přitom přihlíží zejména k územní rozloze svého obvodu, k počtu obyvatel a k úkolům v hospodářském a kulturním rozvoji. Seznamy volebních obvodů uveřejní nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

§ 14

[1] Pro volby do krajských národních výborů a do Národního výboru hlavního města Prahy se vytvoří 80 až 160 volebních obvodů.

[2] Pro volby do okresních národních výborů a do obvodních národních výborů v Praze se vytvoří v okresech (obvodech) do

80 000 obyvatel nejméně 80 volebních obvodů,

od 80 000 do 140 000 obyvatel nejméně 80 volebních obvodů,

nad 140 000 obyvatel nejméně 100 volebních obvodů. Nejvýše se však vytvoří 120 volebních obvodů.

[3] Pro volby do městských národních výborů v Bratislavě, Brně, Ostravě a Plzni se vytvoří 130 až 160 volebních obvodů.

[4] Do místního národního výboru v obci, která tvoří společný volební obvod, se volí, jde-li o obec do 300 obyvatel, nejméně 9 poslanců,

od 300 do 800 obyvatel, nejméně 15 poslanců,

od 800 do 1500 obyvatel, nejméně 25 poslanců.

Počet poslanců, který má být zvolen, stanoví rada místního národního výboru.

[5] Pro volby do místních a městských národních výborů se vytvoří v obcích

od 1500 do 5000 obyvatel zpravidla 30 volebních obvodů,

od 5000 do 10 000 obyvatel zpravidla 40 volebních obvodů,

od 10 000 do 20 000 obyvatel zpravidla 60 volebních obvodů,

od 20 000 do 50 000 obyvatel zpravidla 80 volebních obvodů,

nad 50 000 obyvatel zpravidla 100 volebních obvodů.

Nejvýše se však vytvoří 120 volebních obvodů.

[6] Pro volby do obvodních národních výborů v Bratislavě, Brně, Ostravě a Plzni se vytvoří tolik volebních obvodů jako pro volby do místních národních výborů.

Hlava čtvrtá

Volební okrsky

§ 15

[1] Pro přijímání hlasovacích lístků a pro sčítání hlasů se vytvářejí v obcích volební okrsky, které jsou společné pro volby do Národního shromáždění a pro volby do národních výborů všech stupňů.

[2] Volební okrsky a volební místnosti pro každý okrsek stanoví rada místního národního výboru nejpozději 30 dnů přede dnem volby.

[3] Volební okrsek se vytvoří zpravidla tak, aby zahrnoval asi 1000 voličů. Pro vzdálené části obce lze vytvořit samostatné volební okrsky, je-li v nich alespoň 50 voličů.

[4] Zvláštní volební okrsky mohou být vytvořeny v nemocnicích, v porodnicích, v sanatoriích, v ústavech sociální péče, v podobných ústavech a zařízeních nebo v jejich částech, avšak jen tehdy, je-li tam alespoň 50 voličů.

[5] Útvary ozbrojených sil a ozbrojených sborů tvoří zvláštní volební okrsky, mají-li alespoň 50 voličů.

[6] Pro volby do Národního shromáždění mohou být vytvořeny zvláštní volební okrsky též na československých zastupitelských úřadech a lodích.

Hlava pátá

Volební komise

Všeobecná ustanovení

§ 16

[1] Volby do Národního shromáždění řídí Ústřední volební komise Národní fronty. Přísluší jí též vrchní řízení voleb do národních výborů všech stupňů. Orgánem Ústřední volební komise Národní fronty na Slovensku je Slovenská volební komise Národní fronty.

[2] Volby

do krajských národních výborů řídí krajské volební komise Národní fronty a do Národního výboru hlavního města Prahy městská volební komise Národní fronty.

do okresních národních výborů a do obvodních národních výborů v Praze okresní volební komise Národní fronty,

do městských národních výborů městské volební komise Národní fronty.

do místních národních výborů a do obvodních národních výborů v Bratislavě, Brně, Ostravě a Plzni místní volební komise Národní fronty.

Volební komise jsou ve své činnosti podřízeny volebním komisím vyšších stupňů.

[3] Volby v jednotlivých volebních obvodech řídí obvodní volební komise.

[4] Hlasování v jednotlivých volebních okresech řídí okrskové volební komise.

[5] Volební komise se utvoří ze zástupců Komunistické strany Československa, jiných politických stran a dalších společenských organizací Národní fronty. Návrh zástupců předkládá příslušný orgán Národní fronty.

§ 17

[1] Volební komise se mohou platně usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina členů.

[2] Volební komise se usnáší nadpoloviční většinou hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

Ústřední volební komise Národní fronty

§ 18

[1] Ústřední volební komise Národní fronty zřizuje předsednictvo Národního shromáždění nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

[2] Ústřední volební komise Národní fronty se skládá z předsedy, místopředsedů, jednatele a z potřebného počtu dalších členů.

§ 19

[1] Ústřední volební komise Národní fronty řídí volby do Národního shromáždění a do národních výborů a dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách.

[2] Pro volby do Národního shromáždění a pro volby do národních výborů stanoví Ústřední volební komise Národní fronty vzorce hlasovacích lístků, zápisu obvodních volebních komisí o registraci kandidátů na poslance, zápisu okrskových volebních komisí o hlasování, zápisu obvodních volebních komisí o sčítání hlasů a osvědčení o zvolení poslancem.

[3] Při volbách do Národního shromáždění Ústřední volební komise Národní fronty

- soustřeďuje návrhy na kandidáty pro volby do Národního shromáždění,
- přihlašuje kandidáty k registraci u obvodních volebních komisí,
- rozhoduje s konečnou platností o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí,
- registruje zvolené poslance Národního shromáždění,
- odevzdá spisy o volbách poslanců Národního shromáždění mandátovému výboru Národního shromáždění.

[4] Ústřední volební komise Národní fronty může obvodní volební komise pro volby do Národního shromáždění řídit prostřednictvím krajských volebních komisí Národní fronty.

§ 20

Slovenská volební komise Národní fronty

[1] Slovenská volební komise Národní fronty dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách na Slovensku a plní další úkoly, kterými jí Ústřední volební komise Národní fronty pověří. Zřizuje

ji předsednictvo Slovenské národní rady nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

[2] Slovenská volební komise Národní fronty se skládá z předsedy, místopředsedů, jednatele a z potřebného počtu dalších členů.

Krajské, okresní, městské a místní volební komise Národní fronty

§ 21

[1] Volební komise Národní fronty, která řídí volby do národního výboru, volí národní výbor, do něhož se konají volby, nejpozději 55 dnů přede dnem volby. Národní výbor ji volí na svém plenárním zasedání za účasti představitelů Národní fronty a občanů.

[2] Komise se skládá z předsedy, místopředsedy, jednatele a z potřebného počtu dalších členů.

§ 22

Volební komise Národní fronty, která řídí volby do národního výboru,

- dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách do národního výboru,
- soustřeďuje návrhy na kandidáty pro volby do národního výboru,
- přihlašuje kandidáty k registraci u obvodních volebních komisí,
- rozhoduje s konečnou platností o stížnostech na nesprávný postup volebních komisí při volbách do národního výboru,
- zajišťuje vyhotovení hlasovacích lístků pro volby do národního výboru,
- registruje zvolené poslance národního výboru,
- odevzdá spisy o volbách mandátové komisi národního výboru.

Obvodní volební komise

§ 23

[1] Pro každý volební obvod se utvoří obvodní volební komise.

[2] Obvodní volební komise zřizuje nejpozději 50 dnů přede dnem volby

- pro volby do Národního shromáždění rada krajského národního výboru a rada Národního výboru hlavního města Prahy,
- pro volby do národního výboru rada národního výboru, o jehož voibu jde.

[3] Obvodní volební komise se skládá z předsedy, místopředsedy, jednatele a z potřebného počtu dalších členů.

[¹] V obci s počtem obyvatel do 1500 plní úkoly obvodní volební komise pro volby do místního národního výboru místní volební komise Národní fronty.

§ 24

[¹] Obvodní volební komise

- a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách,
- b) registruje kandidáty na poslance,
- c) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby,
- d) dozírá na průběh voleb a zjišťuje jejich výsledky ve volebním obvodu,
- e) předkládá volební komisi Národní fronty, která volby řídí, zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu,
- f) vydává zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení,
- g) odevzdá spisy o volbách k uschování příslušnému národnímu výboru; spisy o volbách do Národního shromáždění odevzdá krajskému národnímu výboru.

[²] Obvodní volební komise pro volby do Národního shromáždění rozhoduje též o stížnostech na nesprávný postup okrskových volebních komisí při volbě do Národního shromáždění.

Okrskové volební komise

§ 25

[¹] Pro každý volební okrsek utvoří rada místního národního výboru nejpozději 30 dnů před dnem volby okrskovou volební komisi.

[²] Komise se skládá z předsedy, místopředsedy, jednatele a ze 4 až 8 dalších členů. Ve volebních okrscích, které mají méně než 300 voličů, má okrsková volební komise vedle předsedy a jednatele 2 nebo 3 další členy.

§ 26

Okrsková volební komise

- a) dozírá na správné odevzdávání hlasovacích lístků a bdí nad zachováním pořádku ve volební místnosti,
- b) sčítá hlasy odevzdané pro každého kandidáta,
- c) sepiše o průběhu volby a sčítání hlasů zápis, který předloží neprodleně příslušné obvodní volební komisi,
- d) odevzdá spisy o volbách k uschování okresnímu národnímu výboru.

Hlava šestá

Kandidáti

§ 27

Navrhování kandidátů

[¹] Kandidáti pro volby do Národního shromáždění a kandidáti pro volby do národních výborů jsou kandidáty Národní fronty.

[²] Kandidáty navrhuje Komunistická strana Československa, jiné politické strany a další společenské organizace Národní fronty, shromáždění dělníků, rolníků a ostatních pracujících na závodech, úřadech a vesnicích a shromáždění vojáků a příslušníků ostatních ozbrojených sborů. Návrhy předkládají místní (městské) volební komise Národní fronty. Tato volební komise postoupí návrhy na kandidáty pro volby do národních výborů vyšších stupňů a pro volby do Národního shromáždění okresní volební komisi Národní fronty. Obdobně postupuje okresní a krajská volební komise Národní fronty.

[³] Kandidáti jsou navrhováni pro jednotlivé volební obvody. Pro každý volební obvod může být navržen jeden nebo více kandidátů. Pro volby do místního národního výboru v obci, která tvoří společný volební obvod, může být navrženo tolik kandidátů, kolik činí určený počet poslanců místního národního výboru, nebo více kandidátů.

Registrace kandidátů

§ 28

[¹] Kandidáty pro volby do Národního shromáždění přihlašuje k registraci Ústřední volební komise Národní fronty. Kandidáty pro volby do národních výborů přihlašuje k registraci volební komise Národní fronty, která řídí volby do národního výboru. Přihlášky se podávají u příslušné obvodní volební komise nejpozději 30 dnů před dnem volby.

[²] Kandidáti jsou přihlašováni k registraci podle volebních obvodů. Nikdo však nemůže být pro volbu do Národního shromáždění nebo pro volbu do téhož národního výboru kandidován ve více než jednom volebním obvodu.

[³] Přihláška obsahuje prohlášení kandidáta, že souhlasí se svou kandidaturou. K přihlášce se připojí zpráva o schůzi organizace nebo shromáždění pracujících, kde byl kandidát navržen.

§ 29

Obvodní volební komise je povinna zaregistrovat všechny řádně navržené kandidáty.

§ 30

Vyhlášení kandidatury

Obvodní volební komise zveřejní jména, příjmení, věk a zaměstnání všech zaregistrovaných kandidátů, a to nejpozději

- a) 25 dnů přede dnem volby při volbách do Národního shromáždění, do krajských národních výborů, do Národního výboru hlavního města Prahy, do okresních národních výborů, do městských národních výborů v Bratislavě, Brně, Ostravě, Plzni a do obvodních národních výborů v Praze.
- b) 15 dnů přede dnem volby při volbách do ostatních městských a obvodních národních výborů a do místních národních výborů.

§ 31

Hlasovací lístky

[1] Všichni zaregistrovaní kandidáti musí být uvedeni na hlasovacích lístcích.

[2] Hlasovací lístky musí mít stanovenou formu a musí být rozmnoženy v potřebném množství.

§ 32

Členství kandidátů ve volebních komisích

Kandidáti nemohou být členy obvodních ani okrskových volebních komisí volebního obvodu, kde jsou kandidováni.

§ 33

Volební agitace

Každá organizace pracujících a každý občan Československé socialistické republiky má právo svobodně agitovat pro kandidáty v tisku, na schůzích a jiným způsobem.

Hlava sedmá

Volby

Oddíl 1

Vyhlášení voleb

§ 34

Den voleb

[1] Den voleb do Národního shromáždění a do národních výborů stanoví předsednictvo Národního shromáždění nejpozději 60 dnů předem.

[2] Volby do Národního shromáždění a volby do národních výborů všech stupňů se konají téhož dne na území celého státu. Volby se konají v den pracovního klidu.

[3] Volby se konají v určený den od sedmé hodiny do šestnácté hodiny. V hlavním městě Praze, ve městech, která jsou sídly krajských a okresních národních výborů, jakož i ve všech obcích, které mají alespoň 10 000 obyvatel, se konají volby v určený den od sedmé hodiny do dvacáté hodiny. Pokud to místní potřeby vyžadují, může být začátek voleb stanoven na dřívější hodinu.

§ 35

Informování voličů

[1] Okrsková volební komise informuje voliče v posledních 15 dnech přede dnem volby o době a místě voleb.

[2] V obcích, v nichž je více než 5000 osob zapísaných do seznamu voličů, zajistí okrskové volební komise, aby pro každého voliče byl vyhotoven legitimizační lístek, v němž jsou uvedeny potřebné údaje o volbách. Zároveň zařídí, aby legitimizační lístek byl dodán voliči do bytu. Místní (městská) volební komise Národní fronty může stanovit, že se stejně postupuje i v obcích, které mají méně než 5000 zapísaných voličů.

Oddíl 2

Způsob hlasování

§ 36

Přípravy ve volební místnosti

Předseda okrskové volební komise zkontroluje před zahájením volby za přítomnosti členů komise volební schránku a zapečetí ji. Zkontroluje také, zda je připraven seznam voličů a hlasovací lístky. Potom se přikročí k hlasování.

§ 37

Prostory pro úpravu hlasovacích lístků

Ve volebních místnostech jsou pro úpravu hlasovacích lístků určeny zvláštní prostory oddělené tak, aby byla zaručena tajnost hlasování. V těchto prostorech nesmí být nikdo přítomen zároveň s voličem, ani člen volební komise.

§ 38

Hlasování

[1] Každý volič hlasuje osobně. Zastoupení není přípustné.

[2] Volič, který se dostavil do volební místnosti, odevzdá legitimizační lístek a po záznamu v seznamu voličů obdrží hlasovací lístky. Nemá-li volič legitimizační lístek a není-li člen okrskové volební komise znám, komise požádá, aby prokázal svoji totožnost.

(3) Voliče, který se dostavil do volební místnosti s voličským průkazem, zapíše okrsková volební komise do seznamu voličů. Záznam o tom podepíše předseda a jednatel okrskové volební komise; voličské průkazy se připojí.

§ 39

Úprava hlasovacích lístků

(1) V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků ponechá volič na každém hlasovacím lístku jméno a příjmení kandidáta, pro něhož hlasuje; jména a příjmení kandidátů, pro něž nehlasuje, přeškrtně. Potom přistoupí k volební schránce a vhodí do ní hlasovací lístek.

(2) Volič, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu nebo proto, že nemůže číst a psát, má právo vzít s sebou do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků jiného voliče, aby za něj hlasovací lístek upravil.

§ 40

Pořádek ve volební místnosti

Za pořádek ve volební místnosti odpovídá předseda okrskové volební komise. Jeho pokyny k zachování pořádku ve volební místnosti jsou závazné pro všechny přítomné.

§ 41

Ukončení volby

Jakmile uplyne hodina stanovená pro ukončení hlasování, uzavře se volební místnost, avšak před tím odvolí ještě všichni, kteří jsou ve volební místnosti nebo před ní. Potom prohlásí předseda okrskové volební komise hlasování za ukončené a přistoupí k otevření volební schránky.

Oddíl 3

Určování výsledků voleb

§ 42

Kdo může být přítomen při sčítání hlasů v okrskové volební komisi

V místnosti, kde okrsková volební komise provádí sčítání hlasů, mají právo být přítomni členové volebních komisí vyšších stupňů a dále zástupci organizací pracujících a zástupci tisku, zmocnění k tomu volební komisí Národní fronty.

§ 43

Sčítání hlasů v okrskové volební komisi

(1) Po otevření volební schránky sečte okrsková volební komise hlasovací lístky podle volebních

obvodů, porovná počet odevzdaných hlasovacích lístků s počtem osob, kterým byly vydány hlasovací lístky podle seznamu voličů, zjistí počet hlasů odevzdaných pro každého kandidáta a výsledek zapíše do zápisu o hlasování pro každý volební obvod.

(2) Předseda okrskové volební komise kontroluje správnost sčítání hlasů.

§ 44

Posuzování hlasovacích lístků

(1) Neplatné jsou hlasovací lístky, které nejsou na předepsaném tiskopisu.

(2) Ponechal-li volič na hlasovacím lístku více kandidátů, než má být ve volebním obvodu zvoleno, považuje se hlasovací lístek za odevzdaný pro kandidáta (kandidáty) podle pořadí na hlasovacím lístku.

(3) Vzniknou-li pochybnosti o platnosti hlasovacího lístku, rozhoduje o platnosti okrsková volební komise, což poznamená v zápisu.

§ 45

Zápis o hlasování

(1) Okrsková volební komise pořídí o hlasování a sčítání hlasů zvláštní zápis pro každý volební obvod; zápis podepíše předseda, jednatel a ostatní členové komise.

(2) V zápisu okrskové volební komise o hlasování musí být uvedeny:

- doba počátku a skončení hlasování,
- celkový počet voličů ve volebním obvodu nebo volebním okrsku, zapsaných v seznamu voličů,
- počet voličů, kterým byly vydány hlasovací lístky,
- počet odevzdaných platných hlasovacích lístků,
- počet hlasů odevzdaných pro každého kandidáta,
- stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové volební komisí, a záznam o tom, jak komise rozhodla.

§ 46

Skončení jednání v okrskové volební komisi

(1) Po skončeném sčítání hlasů a podepsání zápisu o hlasování ohlásí předseda okrskové volební komise výsledek hlasování podle jednotlivých volebních obvodů a zašle neprodleně zápis o hlasování příslušné obvodní volební komisi.

[2] Okrsková volební komise zapečetí odevzdané hlasovací lístky a zašle je spolu s ostatními volebními spisy okresnímu národnímu výboru k uschování.

§ 47

Sčítání hlasů v obvodní volební komisi

[1] Obvodní volební komise sčítá hlasy a zjišťuje výsledky hlasování v obvodě na podkladě zápisů předložených okrskovými volebními komisemi.

[2] V místnosti, kde obvodní volební komise provádí sčítání hlasů, mohou být přítomni členové volebních komisí vyšších stupňů a dále zástupci organizací pracujících a zástupci tisku, zmocnění k tomu volební komisí Národní fronty.

§ 48

Zápis o sčítání hlasů v obvodní volební komisi

[1] Obvodní volební komise pořídí o sčítání hlasů zápis. Zápis podepíše předseda, jednatel a ostatní členové komise.

[2] V zápise obvodní volební komise o sčítání hlasů musí být uvedeny:

- a) počet okrskových volebních komisí ve volebním obvodu,
- b) počet okrskových volebních komisí, které zaslaly zápis o hlasování,
- c) celkový počet voličů zapsaných v seznamech ve volebním obvodu,
- d) počet voličů, kterým byly vydány hlasovací lístky,
- e) počet odevzdaných platných hlasovacích lístků,
- f) počet hlasů odevzdaných pro každého kandidáta,
- g) stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány obvodní volební komisí, a záznam o tom, jak komise rozhodla.

§ 49

Ohlášení výsledků voleb v obvodní volební komisi

Po skončeném sčítání hlasů a po podepsání zápisu ohlásí předseda obvodní volební komise výsledek voleb ve volebním obvodu.

§ 50

Kdo je zvolen

[1] Zvolen je kandidát, který obdržel nadpoloviční většinu všech platných hlasů odevzdaných ve volebním obvodu.

[2] V obcích s počtem obyvatel do 1500 je z kandidátů, kteří obdrželi nadpoloviční většinu platných hlasů, zvolen určený počet kandidátů s největším počtem hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje pořadí kandidátů na hlasovacím lístku.

§ 51

Osvědčení o zvolení

Předseda obvodní volební komise vydá zvolenému kandidátu osvědčení o zvolení.

§ 52

Uschování volebních spisů

Po podepsání zápisu o sčítání hlasů zašle jej předseda obvodní volební komise ihned volební komisi Národní fronty, která volby řídí. Ostatní volební spisy zašle k uschování národnímu výboru, o jehož volby jde, a jde-li o volby do Národního shromáždění, krajskému národnímu výboru.

§ 53

Nové volby

[1] Jestliže kandidát (žádný z kandidátů) nedostal nadpoloviční většinu platných hlasů, poznamená to obvodní volební komise výslovně v zápise o sčítání hlasů a oznámí to příslušné volební komisi Národní fronty. Zároveň vyhlásí obvodní volební komise nové volby, které se musí konat nejpozději do 14 dnů po prvních volbách, popřípadě vyhlásí opětovnou volbu mezi dvěma kandidáty, kteří obdrželi největší počet hlasů.

[2] Nové volby určí do 14 dnů místní volební komise Národní fronty též, nebyl-li v obci s počtem obyvatel do 1500 zvolen určený počet poslanců místního národního výboru; v nových volbách se zvolí zbývající počet poslanců místního národního výboru.

[3] Je-li počet hlasů odevzdaných ve volebním obvodu menší než polovina počtu voličů, kteří mají právo hlasovat v tomto volebním obvodu, poznamená to obvodní volební komise výslovně v zápise o sčítání hlasů a oznámí to příslušné volební komisi Národní fronty; tato komise určí nové volby, které se musí konat nejpozději do 14 dnů po prvních volbách.

[4] Nové volby se provádějí na podkladě seznamů voličů sestavených pro první volby a podle ustanovení tohoto zákona.

§ 54

Ověřování voleb

[1] Platnost volby jednotlivých poslanců Národního shromáždění ověří Národní shromáždění na svém prvním zasedání na návrh svého mandátového výboru.

(2) Platnost volby jednotlivých poslanců národního výboru ověří národní výbor na svém prvním zasedání na návrh mandátové komise.

Oddíl 4

Zánik funkce

Doplňovací volby

§ 55

Ztráta funkce poslance

(1) Poslanec, který přestal být volitelný, ztrácí funkci.

(2) Ztrátu funkce poslance Národního shromáždění vysloví Národní shromáždění na návrh svého mandátového výboru.

(3) Ztrátu funkce poslance národního výboru vysloví národní výbor, o jehož poslance jde, na návrh mandátové komise.

§ 56

Zproštění funkce poslance

Poslanec Národního shromáždění a poslanec národního výboru může být na svou žádost zproštěn funkce, jestliže ji nemůže trvale vykonávat pro chorobu nebo jinou vážnou překážku. O zproštění funkce rozhoduje Národní shromáždění, popřípadě plenární zasedání národního výboru, o jehož poslance jde.

Doplňovací volby

§ 57

(1) Uprázdnil-li se z jakéhokoli důvodu místo poslance Národního shromáždění, stanoví doplňovací volbu předsednictvo Národního shromáždění.

(2) Uprázdnil-li se z jakéhokoli důvodu místo poslance národního výboru, stanoví doplňovací volbu rada národního výboru vyššího stupně, a jde-li o poslance krajského národního výboru nebo Národního výboru hlavního města Prahy, předsednictvo Národního shromáždění. Dokud v obci do 1500 obyvatel neklesne počet zvolených poslanců místního národního výboru pod nejmenší stanovený počet (§ 14 odst. 4), nemusí být doplňovací volba stanovena.

(3) Předsednictvo Národního shromáždění, popřípadě rada národního výboru nemusí stanovit doplňovací volbu nebo může rozhodnout, že se doplňovací volba neprovede, jestliže by se měla konat v době po vyhlášení všeobecných voleb.

(4) Doplňovací volba se koná nejpozději do 90 dnů poté, kdy se místo poslance uprázdnilo.

(5) Doplňovací volba se koná podle ustanovení tohoto zákona; přitom může orgán, který volbu stanoví, rozhodnout o přiměřeném zkrácení lhůt stanovených pro vyložení seznamů voličů, zřízení volebních komisí, registraci kandidátů a její vy-

hlášení, jakož i stanovit odchylky pro dobu volby. Doplňovací volby do místních, městských, obvodních a okresních národních výborů se mohou konat i v pracovní den.

§ 58

Pro řízení doplňovacích voleb na uprázdněná místa poslanců Národního shromáždění zřídí předsednictvo Národního shromáždění pro celé volební období Národního shromáždění Ústřední volební komisi Národní fronty pro doplňovací volby. Komise se skládá z předsedy, místopředsedy, jednatele a z potřebného počtu dalších členů. Orgánem této komise na Slovensku je Slovenská volební komise Národní fronty, kterou zřídí předsednictvo Slovenské národní rady; má obdobné složení jako Ústřední volební komise Národní fronty.

§ 59

Zvýšení počtu poslanců národního výboru

(1) Vzroste-li během volebního období počet obyvatel v územním obvodu národního výboru, zejména v důsledku výstavby sídliště, popřípadě vyžadují-li to potřeby hospodářského a kulturního rozvoje, může národní výbor zvýšit počet poslanců i volebních obvodů v mezích stanovených tímto zákonem.

(2) Noví poslanci národního výboru se zvolí doplňovací volbou.

Hlava osmá

Odvolání poslance

§ 60

(1) Každý poslanec může být kdykoliv odvolán, jestliže zklamal důvěru svých voličů nebo jestliže se dopustil činu nedůstojného funkce poslance. O odvolání rozhodují voliči jeho volebního obvodu.

(2) Návrh na odvolání poslance podává příslušný orgán Národní fronty. Oznámí návrh poslanci, o jehož odvolání jde, s uvedením důvodů. Poslanec má právo se ústně nebo písemně k návrhu vyjádřit.

(3) Příslušný orgán Národní fronty předloží návrh na odvolání poslance Národního shromáždění předsednictvu Národního shromáždění. Návrh na odvolání poslance národního výboru předloží národnímu výboru, jehož poslanec má být odvolán.

(4) Předsednictvo Národního shromáždění, popřípadě národní výbor zajistí, aby k projednání návrhu na odvolání poslance byly svolány veřejné schůze voličů ve volebním obvodu. O návrhu na odvolání poslance rozhodují voliči na těchto schůzích veřejným hlasováním.

(⁵) Jinak platí o odvolání poslance přiměřeně ustanovení tohoto zákona o volbě.

Hlava devátá

Závěrečná ustanovení

§ 61

Poslanci ve sloučených obcích

Dojde-li během volebního období ke sloučení obcí, zůstávají poslanci zvolení do místních národních výborů ve funkci poslanců a tvoří místní národní výbor v nové obci.

§ 62

Úhrada nákladů

Výdaje spojené s prováděním voleb hradí stát.

§ 63

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. zákon č. 27/1954 Sb., o volbách do Národního shromáždění, ve znění zákona č. 37/1960 Sb. a zákonných opatření předsednictva Národního shromáždění č. 26/1961 Sb. a č. 4/1964 Sb.,
2. zákon č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, ve znění zákonných opatření předsednictva Národního shromáždění č. 26/1961 Sb. a č. 4/1964 Sb.,
3. ustanovení § 14 zákona č. 65/1960 Sb., o národních výborech.

§ 64

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Lenárt v. r.

35**Z Á K O N****Slovenské národní rady**

ze dne 27. února 1964

o volbách do Slovenské národní rady

Slovenská národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Hlava I**Základní ustanovení****§ 1**

Pracující lid volí za poslance Slovenské národní rady své nejlepší představitele, občany politicky a odborně vyspělé a schopné organizovat a sjednocovat tvůrčí síly pracujících v úsilí o plný rozvoj socialistické společnosti.

§ 2

Volby do Slovenské národní rady se konají na základě obecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním.

§ 3

(1) Právo volit do Slovenské národní rady mají všichni občané Československé socialistické republiky na Slovensku, kteří v den volby dosáhli 18 let, bez ohledu na národnost, pohlaví, náboženské vyznání, zaměstnání, dobu pobytu, sociální původ, majetkové poměry a dřívější činnost.

(2) Právo volit nemají však občané, kteří byli pravomocně zbaveni způsobilosti k právním úko-

nům pro duševní poruchu nebo jejichž způsobilost k právním úkonům byla pro takovou poruchu omezena.*)

(3) Občané, kteří jsou ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě, nevolí.

§ 4

Do Slovenské národní rady může být zvolen každý občan Československé socialistické republiky, který má právo volit a v den volby dosáhl 21 let.

§ 5

Příslušníci ozbrojených sil a ozbrojených sborů mají stejné právo volit a být voleni jako ostatní občané.

Hlava II**Seznamy voličů****§ 6****Z á p í s d o s e z n a m u v o l i č ů**

(1) Všichni občané Československé socialistické republiky, kteří mají právo volit, zapisují se do seznamu voličů podle místa svého bydliště.

(2) Občané, kteří po sestavení seznamu voličů nabudou nebo pozbudou práva volit, zapíší se do datečně do seznamu voličů nebo se z něho dodatečně vyškrtnou.

*) Ustanovení § 10 a 499 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb.

(3) Každý volič může být zapsán jen v jednom seznamu voličů.

§ 7

Sestavení seznamu voličů

(1) Seznamy voličů sestavuje místní národní výbor podle volebních okrsků.

(2) Seznamy voličů z řad příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů, kteří jsou hromadně ubytováni, sestavuje jejich velitel.

(3) Konají-li se volby do Slovenské národní rady téhož dne jako volby do ostatních zastupitelských sborů, jsou seznamy voličů společné.

§ 8

Vyložení seznamů voličů

(1) Nejpozději 30 dnů přede dnem volby vyloží místní národní výbor seznamy voličů, aby občané do nich mohli v úředních místnostech nahlédnout. O vyložení seznamů voličů vyrozumí místní národní výbor občany způsobem v místě obvyklým.

(2) V obcích, v nichž je více než 5000 osob zapsaných do seznamů voličů, zařídí místní národní výbor, aby byl v každém domě vyložen seznam voličů, kteří v domě bydlí. Místní národní výbor může takové opatření učinit i v obcích, které mají méně než 5000 osob zapsaných do seznamů voličů.

§ 9

Námětkové řízení

(1) Každý občan může ústně nebo písemně upozornit místní národní výbor na chyby a nesprávnosti v seznamu voličů a navrhnout opravu. Místní národní výbor je povinen o upozornění rozhodnout do tří dnů, a to tak, že buď provede příslušnou opravu v seznamu voličů, nebo písemně stěžovateli sdělí, z jakých důvodů opravu nelze provést.

(2) Bude-li návrh zamítnut, může jej občan předložit okresnímu soudu příslušnému podle volebního okrsku. Pro řízení platí ustanovení občanského soudního řádu o přezkoumávání rozhodnutí jiných orgánů. Podle rozhodnutí soudu provede místní národní výbor opravu v seznamu voličů. Řízení před soudem nepodléhá soudnímu poplatku.

§ 10

Voličský průkaz

Voličům, kteří se v době od vyložení seznamů voličů do dne volby přestěhují, jakož i voličům,

kterí z vážných důvodů nebudou moci volit ve volebním okrsku, v jehož seznamu voličů jsou zapsáni, vydá místní národní výbor na jejich žádost voličský průkaz a ze seznamu voličů je vyškrtne.

Voličský průkaz opravňuje k zápisu do seznamu voličů v jiném volebním okrsku. Zápis provádí místní národní výbor nového bydliště (místa pobytu), v den voleb okrsková volební komise. Při zápisu se voličský průkaz odebere a připojí k seznamu voličů.

Hlava III

Volební obvody pro volby do Slovenské národní rady

§ 11

Všeobecné ustanovení

(1) Volby do Slovenské národní rady se konají podle volebních obvodů.

(2) V každém volebním obvodu se volí jeden poslanec Slovenské národní rady.

(3) Náhradníci se nevolí.

§ 12

Tvoření volebních obvodů pro volby do Slovenské národní rady

(1) Počet a vymezení volebních obvodů pro volby do Slovenské národní rady se shoduje s počtem a vymezením volebních obvodů vytvořených na Slovensku pro volby do Národního shromáždění.

(2) Seznam volebních obvodů pro volby do Slovenské Národní rady uveřejní předsednictvo Slovenské národní rady nejpozději 80 dnů přede dnem voleb.

Hlava IV

Volební okrsky pro volby do Slovenské národní rady

§ 13

(1) Při přijímání hlasovacích lístků a pro sčítání hlasů se vytvářejí v obcích volební okrsky pro volby do Slovenské národní rady. Konají-li se volby do Slovenské národní rady téhož dne jako volby do ostatních zastupitelských sborů, jsou volební okrsky pro tyto volby společné.

[2] Volební okrsky a volební místnosti pro každý okrsek stanoví rada místního národního výboru nejpozději 30 dnů přede dnem volby.

[3] Volební okrsek se vytvoří zpravidla tak, aby zahrnoval asi 1000 voličů. Pro vzdálené části obce lze vytvořit samostatné volební okrsky, je-li v nich alespoň 50 voličů.

[4] Zvláštní volební okrsky mohou být vytvořeny v nemocnicích, v porodnicích, v sanatoriích, v ústavech sociální péče, v podobných ústavech a zařízeních nebo v jejich částech, avšak jen tehdy, je-li tam alespoň 50 voličů.

[5] Útvary ozbrojených sil a ozbrojených sborů tvoří zvláštní volební okrsky, mají-li alespoň 50 voličů.

Hlava V

Volební komise pro volby do Slovenské národní rady

Všeobecná ustanovení

§ 14

[1] Volby do Slovenské národní rady řídí Slovenská volební komise Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady.

[2] Volby do Slovenské národní rady v jednotlivých volebních obvodech řídí obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady.

[3] Hlasování v jednotlivých volebních okrscích řídí okrskové volební komise pro volby do Slovenské národní rady.

[4] Volební komise pro volby do Slovenské národní rady se utvoří ze zástupců Komunistické strany Československa, jiných politických stran a dalších společenských organizací Slovenské národní fronty. Návrhy zástupců předkládá příslušný orgán Slovenské národní fronty.

§ 15

[1] Volební komise pro volby do Slovenské národní rady se mohou platně usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina členů.

[2] Volební komise se usnáší nadpoloviční většinou hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

Slovenská volební komise Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady

§ 16

[1] Slovenskou volební komisi Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady zřizuje před-

sednictvo Slovenské národní rady nejpozději 55 dnů přede dnem volby.

[2] Slovenská volební komise Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady se skládá z předsedy, místopředsedy, tajemníka a z potřebného počtu dalších členů.

§ 17

[1] Slovenská volební komise Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady řídí volby do Slovenské národní rady a dozírá na přesné zachování předpisů o volbách.

[2] Slovenská volební komise Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady stanoví vzor hlasovacích lístků, vzor zápisu obvodních volebních komisí o registraci kandidátů na poslance Slovenské národní rady, okrskových volebních komisí o hlasování, jakož i obvodních volebních komisí o sčítání hlasů a vzor osvědčení o zvolení poslancem Slovenské národní rady.

[3] Slovenská volební komise Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady

- a) soustřeďuje návrhy na kandidáty na poslance Slovenské národní rady,
- b) přihlašuje kandidáty na poslance Slovenské národní rady k registraci u obvodních volebních komisí,
- c) rozhoduje s konečnou platností o stížnostech na nesprávný postup obvodních a okrskových volebních komisí,
- d) registruje zvolené poslance Slovenské národní rady,
- e) odevzdá spisy o volbách poslanců Slovenské národní rady mandátové komisi Slovenské národní rady.

[4] Slovenská volební komise Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady může řídit obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady prostřednictvím krajských volebních komisí Národní fronty, zřízených pro volby do národních výborů.

§ 18

Konají-li se volby do Slovenské národní rady téhož dne jako volby do ostatních zastupitelských sporů a volby soudců okresních soudů, vykonává Slovenská volební komise Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady současně též úkoly Slovenské volební komise Národní fronty pro volby

do Národního shromáždění a do národních výborů a pro volby soudců okresních soudů.

Obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady

§ 19

(1) Rada krajského národního výboru zřídí nejpozději 50 dní přede dnem volby do Slovenské národní rady obvodní volební komisi pro každý volební obvod.

(2) Obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady se skládá z předsedy, místopředsedy, tajemníka a potřebného počtu dalších členů.

§ 20

Obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady

- a) dozírá na přesné zachovávání předpisů o volbách,
- b) registruje kandidáty na poslance Slovenské národní rady,
- c) opatří okrskovým volebním komisím hlasovací lístky pro volby,
- d) dozírá na průběh voleb a zjišťuje jejich výsledky ve volebním obvodu,
- e) rozhoduje o stížnostech na nesprávný postup okrskových volebních komisí,
- f) předkládá Slovenské volební komisi Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady zprávu o výsledku voleb ve volebním obvodu,
- g) vydá zvolenému kandidátu osvědčení o jeho zvolení za poslance Slovenské národní rady,
- h) odevzdá spisy o volbách do Slovenské národní rady do úschovy krajskému národnímu výboru.

Okrskové volební komise

§ 21

(1) Pro každý volební okrsek utvoří rada místního národní výboru nejpozději 30 dnů přede dnem volby okrskovou volební komisi.

(2) Okrsková volební komise se skládá z předsedy, místopředsedy, tajemníka a ze 4 až 8 dalších členů. Ve volebních okrscích, které mají méně než 300 voličů, má okrsková volební komise vedle předsedy a tajemníka dva nebo tři další členy.

§ 22

Okrsková volební komise

- a) dozírá na správné odevzdávání hlasovacích lístků a pečuje o zachování pořádku ve volební místnosti,
- b) sčítá hlasy odevzdané pro každého kandidáta,
- c) sepíše o průběhu volby a sčítání hlasů zápis, který předloží neprodleně obvodní volební komisi pro volby do Slovenské národní rady,
- d) odevzdá spisy o volbách do Slovenské národní rady do úschovy okresnímu národnímu výboru.

Hlava VI

Kandidáti

§ 23

Navrhování kandidátů

(1) Kandidáti pro volby do Slovenské národní rady jsou kandidáty Slovenské národní fronty.

(2) Kandidáty navrhuje Komunistická strana Československa, jiné politické strany a další společenské organizace Slovenské národní fronty, shromáždění dělníků, rolníků a ostatních pracujících na závodech, úřadech a vesnicích a shromáždění vojáků a příslušníků ostatních ozbrojených sborů. Konají-li se volby do Slovenské národní rady téhož dne jako volby do ostatních zastupitelských sborů, předkládají návrhy místní (městské) volební komisi Národní fronty, která je postoupí okresní volební komisi Národní fronty. Obdobně postupuje okresní a krajská volební komise Národní fronty.

(3) Kandidáti jsou navrhováni pro jednotlivé volební obvody. Pro každý volební obvod může být navržen jeden nebo více kandidátů.

Registrace kandidátů

§ 24

(1) Kandidáty na poslance Slovenské národní rady přihlašuje k registraci Slovenská volební komise Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady. Přihlášky se podávají u příslušné obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady nejpozději 30 dnů přede dnem volby.

(2) Kandidáti jsou přihlašováni k registraci podle volebních obvodů. Nikdo nemůže být pro volbu do Slovenské národní rady kandidován ve více než jednom volebním obvodu.

(3) Přihláška obsahuje prohlášení kandidáta, že souhlasí se svou kandidaturou. K přihlášce se připojí zpráva o schůzi organizace nebo shromáždění pracujících, kde byl kandidát navržen.

§ 25

Obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady je povinna zaregistrovat všechny řádně navržené kandidáty na poslance Slovenské národní rady.

§ 26

Vyhlášení kandidatury

Obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady uveřejní jméno, příjmení, věk a zaměstnání každého zaregistrovaného kandidáta na poslance Slovenské národní rady, a to nejpozději 25 dnů přede dnem volby.

§ 27

Hlasovací lístky

[¹] Všichni zaregistrovaní kandidáti musí být uvedeni na hlasovacích lístcích.

[²] Hlasovací lístky musí mít stanovenou formu a musí být rozmnoženy v potřebném množství.

§ 28

Členství kandidátů ve volebních komisích

Kandidáti na poslance Slovenské národní rady nemohou být členy obvodních ani okrskových volebních komisí volebního obvodu, ve kterém jsou kandidováni.

§ 29

Volební agitace

Každá organizace pracujících a každý občan Československé socialistické republiky má právo svobodně agitovat pro kandidáty v tisku, na schůzích a jiným způsobem.

Hlava VII

Volby

Oddíl 1

Vyhlášení voleb

§ 30

Den voleb

[¹] Den voleb do Slovenské národní rady stanoví předsednictvo Národního shromáždění nejpozději 60 dnů předem.

[²] Volby do Slovenské národní rady se konají téhož dne na území celého Slovenska. Volby se konají v den pracovního klidu.

[³] Volby se konají v určený den od sedmé do šestnácté hodiny. V městech, která jsou sídly krajských a okresních národních výborů, jakož i ve všech obcích, které mají alespoň 10 000 obyvatel, se konají volby v určený den od sedmé do dvacáté hodiny. Pokud to místní potřeby vyžadují, může být začátek voleb stanoven na dřívější hodinu.

§ 31

Informování voličů

[¹] Okrsková volební komise informuje voliče v posledních 15 dnech přede dnem volby o době a místě voleb.

[²] V obcích, v nichž je více než 5000 zapsaných voličů, zajistí okrsková volební komise, aby pro každého voliče byl vyhotoven legitimační lístek, v němž jsou uvedeny potřebné údaje o volbách. Zároveň zařídí, aby legitimační lístek byl dodán voliči do bytu. Místní (městské) volební komise Národní fronty mohou stanovit, že se stejně postupuje i v obcích, které mají méně než 5000 zapsaných voličů.

Oddíl 2

Způsob hlasování

§ 32

Přípravy ve volební místnosti

Předseda okrskové volební komise zkontroluje před zahájením volby za přítomnosti členů komise volební schránku a zapečetí ji. Zkontroluje také, zda je připraven seznam voličů a hlasovací lístky. Potom se přikročí k hlasování.

§ 33

Prostory pro úpravu hlasovacích lístků

Ve volebních místnostech jsou pro úpravu hlasovacích lístků určeny zvláštní prostory oddělené tak, aby se zaručila tajnost hlasování. V těchto prostorech nesmí být nikdo přítomen zároveň s voličem, ani člen volební komise.

§ 34

Hlasování

[¹] Každý volič hlasuje osobně. Zastoupení není přípustné.

(2) Volič po příchodu do volební místnosti odevzdá legitimizační lístek a po záznamu v seznamu voličů obdrží hlasovací lístek. Nemá-li volič legitimizační lístek a členové okrskové volební komise ho neznají, může ho komise požádat, aby prokázal svoji totožnost.

(3) Voliče, který přišel do volební místnosti s voličským průkazem, zapíše okrsková volební komise do seznamu voličů. Záznamy o tom podepíše předseda a tajemník okrskové volební komise; voličské průkazy se připojí.

§ 35

Úprava hlasovacích lístků

(1) V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků ponechá volič na hlasovacím lístku jméno a příjmení kandidáta, pro něhož hlasuje; jména a příjmení kandidátů, pro něž nehlasuje, přeškrtně. Potom přistoupí k volební schránce a vloží do ní hlasovací lístek.

(2) Volič, který si nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu nebo proto, že nemůže číst a psát, má právo vzít si s sebou do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků jiného voliče, aby za něj hlasovací lístek upravil.

§ 36

Pořádek ve volební místnosti

Za pořádek ve volební místnosti odpovídá předseda okrskové volební komise. Jeho pokyny k zachování pořádku ve volební místnosti jsou závazné pro všechny přítomné.

§ 37

Ukončení volby

Jakmile uplyne hodina stanovená pro ukončení hlasování, uzavře se volební místnost, avšak před tím odvolí ještě všichni, kteří jsou ve volební místnosti nebo před ní. Potom prohlásí předseda okrskové volební komise hlasování za ukončené a přistoupí k otevření volební schránky.

Oddíl 3

Určování výsledků voleb

§ 38

Kdo může být přítomen při sčítání hlasů v okrskové volební komisi

V místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy, mají právo být přítomni členové volebních

komisí vyšších stupňů a dále zástupci organizací pracujících a zástupci tisku, zmocnění k tomu volební komisí Národní fronty.

§ 39

Sčítání hlasů v okrskové volební komisi

(1) Po otevření volební schránky sečte okrsková volební komise hlasovací lístky, porovná počet odevzdaných hlasovacích lístků s počtem osob, kterým byly vydány hlasovací lístky podle seznamu voličů, zjistí počet hlasů odevzdaných pro každého kandidáta a výsledek zapíše do zápisu o hlasování.

(2) Předseda okrskové volební komise kontroluje správnost sčítání hlasů.

§ 40

Posuzování hlasovacích lístků

(1) Neplatné jsou hlasovací lístky, které nejsou na předepsaném tiskopisu.

(2) Ponechal-li volič na hlasovacím lístku více než jednoho kandidáta, považuje se hlasovací lístek za odevzdaný pro prvního nepřeskrtnutého kandidáta.

(3) Vzniknou-li pochybnosti o platnosti hlasovacího lístku, rozhoduje o platnosti okrsková volební komise, což poznamená v zápisu.

§ 41

Zápis o hlasování

(1) Okrsková volební komise vyhotoví o hlasování a sčítání hlasů zvláštní zápis; zápis podepíše předseda, tajemník a ostatní členové komise.

(2) V zápisu okrskové volební komise o hlasování musí se uvést:

- a) doba počátku a skončení hlasování,
- b) celkový počet voličů ve volebním okrsku, zapsaných v seznamu voličů,
- c) počet voličů, kterým byly vydány hlasovací lístky,
- d) počet odevzdaných platných hlasovacích lístků,
- e) počet hlasů odevzdaných pro každého kandidáta,
- f) stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové volební komisi, a záznam o tom, jak komise rozhodla.

§ 42

Skončení jednání v okrskové
volební komisi

(1) Po sečtení hlasů a podepsání zápisu o hlasování ohlásí předseda okrskové volební komise výsledek hlasování a zašle neprodleně zápis o hlasování obvodní volební komisi pro volby do Slovenské národní rady.

(2) Okrsková volební komise zapečetí odevzdané hlasovací lístky a zašle je spolu s ostatními volebními spisy okresnímu národnímu výboru do úschovy.

§ 43

Sčítání hlasů v obvodní volební
komisi pro volby do Slovenské
národní rady

(1) Obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady sečtou hlasy a zjistí výsledky hlasování v obvodě na podkladě zápisů předložených okrskovými volebními komisemi.

(2) V místnosti, kde obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady sečítá hlasy, mohou být přítomni členové volebních komisí vyšších stupňů a dále zástupci organizací pracujících a zástupci tisku, zmocnění k tomu volební komisí Národní fronty.

§ 44

Zápis o sčítání hlasů v obvodní
volební komisi pro volby
do Slovenské národní rady

(1) Obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady vyhotoví o sčítání hlasů zápis, který podepíše předseda, tajemník a ostatní členové komise.

(2) V zápise obvodní volební komise o sčítání hlasů musí se uvést:

- a) počet okrskových volebních komisí ve volebním obvodu,
- b) počet okrskových volebních komisí, které zasílaly zápis o hlasování,
- c) celkový počet voličů zapsaných v seznamech ve volebním obvodu,
- d) počet voličů, kterým byly vydány hlasovací lístky,
- e) počet odevzdaných platných hlasovacích lístků,
- f) počet hlasů odevzdaných pro každého kandidáta,
- g) stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány obvodní volební komisí, a záznam o tom, jak o nich komise rozhodla.

§ 45

Ohlášení výsledků voleb v obvodní
volební komisi pro volby
do Slovenské národní rady

Po sečtení hlasů a po podepsání zápisu ohlásí předseda obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady výsledek voleb ve volebním obvodu.

§ 46

Kdo je zvolen

Zvolen je kandidát, který dostal nadpoloviční většinu všech platných hlasů odevzdaných ve volebního obvodu.

§ 47

Osvědčení o zvolení

Předseda obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady vydá zvolenému kandidátu osvědčení o zvolení za poslance Slovenské národní rady.

§ 48

Uschování volebních spisů

Po podepsání zápisu o sečtení hlasů zašle jej předseda obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady ihned Slovenské volební komisi Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady. Ostatní volební spisy zašle do úschovy krajskému národnímu výboru.

§ 49

Nové volby

(1) Jestliže kandidát (ani jeden z kandidátů) nedostal nadpoloviční většinu platných hlasů, znamená to obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady výslovně v zápise o sečtení hlasů a oznámí to Slovenské volební komisi Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady. Obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady zároveň stanoví nové volby, které musí být nejpozději do 14 dnů po prvních volbách, případně vyhlásí opětovné volby mezi dvěma kandidáty, kteří dostali největší počet hlasů.

(2) Je-li počet hlasů odevzdaných ve volebním obvodu menší než polovina počtu voličů, kteří mají právo hlasovat v tomto volebním obvodu, znamená to obvodní volební komise pro volby do Slovenské národní rady výslovně v zápise o sečtení

hlasů a oznámí to Slovenské volební komisi Národní fronty pro volby do Slovenské národní rady. Tato komise určí nové volby, které se musí konat nejpozději do 14 dnů po prvních volbách.

{3} Nové volby se konají na podkladě seznamů voličů sestavených pro první volby a podle ustanovení tohoto zákona.

§ 50

Ověření voleb

Platnost volby jednotlivých poslanců Slovenské národní rady ověří Slovenská národní rada na svém prvním zasedání na návrh své mandátové komise.

Oddíl 4

Zánik funkce

Doplňovací volby

§ 51

Ztráta funkce poslance Slovenské národní rady

{1} Poslanec Slovenské národní rady, který přestal být volitelný, ztrácí funkci.

{2} Ztrátu funkce poslance Slovenské národní rady vysloví Slovenská národní rada na návrh své mandátové komise.

§ 52

Zproštění funkce poslance Slovenské národní rady

Poslanec Slovenské národní rady může být na svou žádost zproštěn funkce, jestliže ji nemůže vykonávat pro chorobu nebo jinou vážnou překážku. O zproštění funkce rozhoduje předsednictvo Slovenské národní rady.

Doplňovací volby

§ 53

{1} Uprázdnil-li se z jakéhokoli důvodu místo poslance Slovenské národní rady, stanoví doplňovací volbu předsednictvo Slovenské národní rady.

{2} Předsednictvo Slovenské národní rady nemusí stanovit doplňovací volbu nebo může rozhodnout, že se doplňovací volba neprovede, jestliže by se měla konat v době po vyhlášení voleb do Slovenské národní rady.

{3} Doplňovací volba se koná nejpozději do 90 dnů poté, kdy se místo poslance Slovenské národní rady uprázdnilo.

{4} Doplňovací volba se koná podle ustanovení tohoto zákona; přitom může předsednictvo Slovenské národní rady rozhodnout o přiměřeném zkrácení lhůt stanovených pro vyložení seznamů voličů, zřízení volebních komisí, registraci kandidátů a její vyhlášení, jakož i stanovit odchylky pro dobu volby.

§ 54

Pro řízení doplňovacích voleb na uprázdněná místa poslanců Slovenské národní rady zřídí předsednictvo Slovenské národní rady pro celé volební období Slovenské národní rady Slovenskou volební komisi Národní fronty pro doplňovací volby do Slovenské národní rady. Komise se skládá z předsedy, místopředsedy, tajemníka a z potřebného počtu dalších členů. Slovenská volební komise Národní fronty pro doplňovací volby do Slovenské národní rady vykonává zároveň též úkoly Slovenské volební komise Národní fronty pro doplňovací volby poslanců Národního shromáždění volených na Slovensku.

Hlava VIII

Odvolání poslance z funkce

§ 55

{1} Každého poslance Slovenské národní rady lze kdykoliv odvolat, jestliže zklamal důvěru svých voličů nebo jestliže se dopustil činu, který je nedůstojný funkce poslance Slovenské národní rady. O odvolání rozhodují voliči jeho volebního obvodu.

{2} Návrh na odvolání poslance Slovenské národní rady podává ústřední výbor Slovenské národní fronty. Oznámí návrh poslancům, o jehož odvolání jde, s uvedením důvodů. Poslanec má právo se ústně nebo písemně k návrhu vyjádřit.

{3} Ústřední výbor Slovenské národní fronty předloží návrh na odvolání poslance Slovenské národní rady předsednictvu Slovenské národní rady.

{4} Předsednictvo Slovenské národní rady zajistí, aby k projednání návrhu na odvolání poslance byly svolány veřejné schůze voličů ve volebním obvodu. O návrhu na odvolání poslance rozhodují voliči na těchto schůzích veřejným hlasováním.

{5} Jinak platí o odvolání poslance přiměřeně ustanovení tohoto zákona o volbách.

Hlava IX

Závěrečná ustanovení

§ 56

Úhrada nákladů

Výdaje spojené s prováděním voleb do Slovenské národní rady hradí stát.

§ 57

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se zákon Slovenské národní rady č. 7/
1954 Sb. SNR, o volbách do Slovenské národní rady,

ve znění zákonů Slovenské národní rady č. 38/
1960 Sb. a č. 31/1961 Sb.

§ 58

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Chudík v. r.

36

Z Á K O N

ze dne 26. února 1964

o organizaci soudů a o volbách soudců

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

HLAVA PRVNÍ

SOUSTAVA SOUDŮ A HLAVNÍ ZÁSADY JEJICH ORGANIZACE A ČINNOSTI

§ 1

Soustava soudů

[¹] Soudnictví vykonávají volené a nezávislé lidové soudy: Nejvyšší soud, krajské a okresní soudy, vojenské soudy (vyšší vojenské soudy a vojenské obvodové soudy), jakož i místní lidové soudy.

[²] Na území hlavního města Prahy vykonává působnost krajského soudu městský soud; působnost okresních soudů vykonávají obvodní soudy.

Úkoly soudů

§ 2

[¹] Soudy jsou povoleny chránit:

- a) socialistický stát, jeho společenské zřízení a vztahy ke světové socialistické soustavě,
- b) politická, osobní, rodinná, pracovní, sociální, bytová, majetková a jiná práva a zákonem chráněné zájmy občanů,
- c) práva a zákonem chráněné zájmy státních, družstevních a jiných společenských a hospodářských organizací,
- d) bojeschopnost ozbrojených sil i ozbrojených sborů a kázeň a pořádek v nich stanovený.

[²] Svou činností soudy vychovávají občany k oddanosti k vlasti, k věci socialismu a komunismu, k zachovávání zákonů a jiných právních předpisů, k ochraně socialistického vlastnictví, k dodržování pracovní kázně, k důslednému plnění povinností vůči rodině a nezletilým dětem, k úctě k právům, k cti a vážnosti spoluobčanů, k plnění povinností, které jim ukládá obrana vlasti, k čestnému plnění všech povinností ke státu a společnosti a k zachovávání všech pravidel socialistického soužití.

[³] Při ukládání a výkonu trestů (opatření) mají soudy na zřeteli nejen potrestání pachatele trestného činu nebo provinění, nýbrž i jeho zlepšení a převýchovu.

[⁴] Soudy upozorňují orgány a organizace na nedostatky, které zjistily v jejich činnosti. Orgány a organizace jsou povinny na tato upozornění odpovídat a sdělovat, co učinily k odstranění zjištěných nedostatků.

§ 3

[¹] Soudy plní své úkoly zejména tím, že:

- a) rozhodují o právech a zákonem chráněných zájmech občanů a socialistických organizací,
- b) rozhodují, zda byl trestný čin (provinění) obviněným spáchán, a ukládají osobám, které se trestného činu (provinění) dopustily, zákonem stanovené tresty (opatření),
- c) předcházejí sporům mezi občany a socialistickými organizacemi a mezi občany navzájem, jakož i páchání protisociálních činů.

[²] Soudy provádějí mezi občany výchovnou činnost směřující k propagaci socialistického práv-

ního řádu a k prohlubování socialistického právního vědomí pracujících.

Základní zásady organizace a činnosti soudů

§ 4

(1) Soudnictví se vykonává za široké účasti pracujícího lidu. Při plnění svých úkolů postupují soudy v úzké součinnosti s jinými státními orgány, zejména s národními výbory a s dobrovolnými společenskými organizacemi pracujících a usilují o to, aby do boje proti porušování socialistického právního řádu byly zapojeny nejširší vrstvy občanů.

(2) K posílení výchovného vlivu soudního řízení mohou v něm vystupovat i národní výbory a dobrovolné společenské organizace pracujících; jejich postavení v řízení je upraveno předpisy o soudním řízení.

§ 5

(1) Soudy rozhodují zásadně ve sborech (senáty, presidium, plénum).

(2) Senáty Nejvyššího soudu, krajských, okresních a vojenských soudů se skládají jednak ze soudců, kteří svou funkci vykonávají jako své povolání, jednak ze soudců, kteří svou funkci vykonávají vedle svého zaměstnání. Obojí soudci jsou si při rozhodování rovni.

§ 6

Soudnictví se zpravidla vykonává ve dvou stupních.

§ 7

Soudci jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni jedině právním řádem Československé socialistické republiky. Jsou povinni řídit se zákony a jinými právními předpisy a vykládat je v souladu se socialistickým právním vědomím.

§ 8

(1) Všichni občané jsou si před zákonem i před soudem rovni.

(2) Každý občan může před soudem jednat ve své mateřštině.

§ 9

(1) Jednání před všemi soudy je zásadně ústní a veřejné. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.

(2) Rozsudky se vyhláší jménem republiky a vždy veřejně.

§ 10

(1) V řízení postupují soudy tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, a při svém rozhodování z něho vycházejí.

(2) Při projednávání protispolečenských činů mohou soudy ukládat jen tresty (opatření) stanovené zákonem a za činy v zákoně uvedené.

§ 11

Obviněnému se zajišťuje právo obhajoby včetně práva volit si obhájce.

§ 12

Účast advokátů v soudním řízení

Při obhajobě občanů a při poskytování jiné právní pomoci občanům a socialistickým organizacím působí advokáti.

§ 13

Účast prokurátorů v soudním řízení

Prokurátoři se podle ustanovení soudních řádů a jiných právních předpisů účastní řízení před soudy a dozírají na zákonnost postupu a rozhodnutí soudů i na zákonnost výkonu soudních rozhodnutí.

HLAVA DRUHÁ

ORGANIZACE A ČINNOST SOUDŮ

§ 14

Místní lidové soudy

(1) Místní lidové soudy se skládají z předsedy soudu, jeho zástupce a ostatních soudců místního lidového soudu; všichni soudci místních lidových soudů vykonávají svou funkci vedle svého zaměstnání.

(2) Místní lidové soudy se ustavují v obcích a na pracovištích.

(3) Rozsah pravomoci místních lidových soudů, způsob, jak se zřizují, jejich volební obvody i zásady jejich organizace a jednání stanoví zvláštní zákon.

Okresní soudy

§ 15

(1) Okresní soud se skládá z předsedy soudu a dalších soudců, případně též z náměstka (náměstků) předsedy soudu.

(2) Okresní soud rozhoduje v senátech.

(3) Senáty okresního soudu se skládají ze soudce z povolání a dvou soudců.

§ 16

(¹) Okresní soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech, v nichž zákon nestanoví příslušnost jiného soudu.

(²) Okresní soudy rozhodují:

- a) o odvoláních podaných proti rozhodnutím místních lidových soudů,
- b) o stížnostech pro porušení zákona podaných proti rozhodnutím místních lidových soudů.

(³) Okresní soudy dále rozhodují o opravných prostředcích, popřípadě provádějí řízení v dalších věcech, kde to stanoví zvláštní předpisy.

(⁴) Okresní soudy dále sledují rozhodování místních lidových soudů a pomáhají zajišťovat jednotnost rozhodování o proviněních.

§ 17

(¹) Předseda okresního soudu:

- a) může předsedat kterémukoli senátu,
- b) sleduje rozhodování všech senátů, zajišťuje jednotný výklad i jednotné používání zákonů při rozhodování a může dávat podněty k podání stížností pro porušení zákona,
- c) může podávat stížnosti pro porušení zákona proti pravomocným rozhodnutím místních lidových soudů.

(²) Předseda okresního soudu vykonává státní správu okresního soudu, zejména organizuje a řídí práci soudu, zajišťuje jeho řádný chod po stránce кадровé, hospodářské a finanční a pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků okresního soudu.

(³) Předsedu okresního soudu zastupuje v jeho nepřítomnosti náměstek předsedy okresního soudu; nemá-li předseda okresního soudu náměstka, jiný soudce z povolání předsedou soudu k tomu určený.

§ 18

K r a j s k é s o u d y

(¹) Krajský soud se skládá z předsedy soudu, jeho náměstků a dalších soudců.

(²) Krajský soud rozhoduje v senátech a v presidiu.

(³) Senáty krajského soudu se skládají:

- a) ze soudce z povolání a dvou soudců, rozhoduje-li krajský soud jako soud prvního stupně nebo přezkoumává-li rozhodnutí jiných orgánů,
- b) ze tří soudců z povolání a dvou soudců, rozhoduje-li krajský soud jako soud druhého stupně,
- c) ze tří soudců z povolání v ostatních případech.

§ 19

(¹) Krajské soudy dozírají na rozhodování všech soudů ve svém obvodu tím, že

- a) sledují rozhodování všech soudů ve svém obvodu a zajišťují jednotný výklad i jednotné používání zákonů při rozhodování,
- b) rozhodují jako soudy druhého stupně ve věcech, v nichž rozhodovaly v prvním stupni okresní soudy nebo státní notářství,
- c) rozhodují o stížnostech pro porušení zákona podaných krajským prokurátorem nebo předsedou krajského soudu proti pravomocným rozhodnutím okresních soudů ve věcech, v nichž tyto soudy rozhodují s konečnou platností.

(²) Jako soudy prvního stupně rozhodují krajské soudy ve věcech, stanovených zákonem nebo přikázaných jim Nejvyšším soudem.

§ 20

(¹) Presidium krajského soudu se skládá z předsedy krajského soudu, jeho náměstků a dalších dvou soudců z povolání. Platně se může usnášet za přítomnosti většiny svých členů; při rovnosti hlasů není návrh přijat.

(²) Presidium krajského soudu:

- a) sleduje rozhodování senátů krajského soudu i všech okresních soudů v obvodu krajského soudu a zajišťuje jednotný výklad i jednotné používání zákonů při rozhodování, zejména tím, že provádí rozboru podle jednotlivých úseků rozhodovací činnosti, zobecňuje poznatky a upozorňuje na nedostatky v rozhodování,
- b) rozhoduje o stížnostech pro porušení zákona, má-li o stížnosti pro porušení zákona rozhodovat krajský soud,
- c) předkládá předsedovi Nejvyššího soudu věci vhodné k tomu, aby je Nejvyšší soud po odnětí příslušnému soudu přikázal krajskému soudu jako soudu prvního stupně k rozhodnutí.

(³) O stížnostech pro porušení zákona rozhoduje presidium krajského soudu za účasti krajského prokurátora. Jednání je neveřejné kromě rozhodování o stížnostech pro porušení zákona v občanských právních věcech, kde platí ustanovení občanského soudního řádu.

§ 21

(¹) Předseda krajského soudu:

- a) může předsedat kterémukoli senátu,
- b) řídí práci presidia krajského soudu, předsedá mu, vyřizuje stížnosti pracujících a může dávat předsedovi Nejvyššího soudu podněty k podání stížností pro porušení zákona.

c) může podávat stížnosti pro porušení zákona proti pravomocným rozhodnutím okresních soudů ve věcech, v nichž tyto soudy rozhodují s konečnou platností.

(2) Předseda krajského soudu vykonává státní správu krajského soudu, zejména organizuje a řídí práci krajského soudu, zajišťuje jeho řádný chod po stránce kádrové, hospodářské a finanční, pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků krajského soudu a řídí i kontroluje výkon státní správy okresních soudů. Ustanovuje ze soudců z povolání krajského soudu dva stálé členy prezidia krajského soudu a předsedy senátů krajského soudu.

(3) Předsedu krajského soudu zastupuje v jeho nepřítomnosti náměstek předsedy krajského soudu.

Vojenské soudy

§ 22

(1) Vojenský obvodový soud a vyšší vojenský soud se skládá z náčelníka, popřípadě jeho zástupce a dalších soudců.

(2) Vojenské soudy rozhodují v senátech.

(3) Senáty vojenského obvodového soudu se skládají ze soudce z povolání a dvou soudců.

(4) Senáty vyššího vojenského soudu se skládají:

- a) ze soudce z povolání a dvou soudců, rozhoduje-li vyšší vojenský soud jako soud prvního stupně,
- b) ze tří soudců z povolání a dvou soudců, rozhoduje-li vyšší vojenský soud jako soud druhého stupně,
- c) v ostatních případech ze tří soudců z povolání.

§ 23

(1) Vojenské soudy projednávají trestné činy příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů, válečných zajatců, popřípadě i jiných osob, u nichž to stanoví zákon.

(2) Věci uvedené v odstavci 1 projednávají jako soudy prvního stupně vojenské obvodové soudy, nejsou-li pro jejich projednání podle zákona příslušné vyšší vojenské soudy.

(3) Vyšší vojenské soudy dozírají na soudní činnost všech vojenských obvodových soudů ve svém obvodu tím, že

- a) sledují rozhodování vojenských obvodových soudů a pečují o jeho jednotnost,

b) rozhodují jako soudy druhého stupně ve věcech, v nichž rozhodovaly vojenské obvodové soudy jako soudy prvního stupně.

(4) Jako soudy prvního stupně rozhodují vyšší vojenské soudy ve věcech stanovených zákonem nebo přikázaných jim Nejvyšším soudem.

§ 24

(1) Náčelník vojenského soudu:

- a) může předsedat kterémukoli senátu,
- b) sleduje rozhodování všech senátů vojenského soudu a zajišťuje jednotnost jejich rozhodování,
- c) organizuje a řídí práci vojenského soudu,
- d) pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků vojenského soudu,
- e) plní další povinnosti, které jsou dány jeho vojenským služebním poměrem.

(2) Náčelník vyššího vojenského soudu mimoto zajišťuje organizaci dozoru vyššího vojenského soudu na soudní činnost všech vojenských obvodových soudů v jeho obvodu.

Nejvyšší soud

§ 25

(1) Nejvyšší soud se skládá z předsedy soudu, jeho náměstků a dalších soudců.

(2) Nejvyšší soud rozhoduje v senátech, v prezidiu a plénu.

(3) Senáty Nejvyššího soudu se skládají:

- a) rozhoduje-li Nejvyšší soud jako soud druhého stupně, ze tří soudců z povolání a dvou soudců,
- b) v ostatních případech ze tří soudců z povolání.

§ 26

Nejvyšší soud je nejvyšším soudním orgánem dozírajícím na rozhodovací činnost všech ostatních soudů. Vykonává dozor nad rozhodováním všech soudů zejména tím, že

- a) sleduje rozhodování všech ostatních soudů, zajišťuje jednotný výklad a jednotné používání zákonů při rozhodování,
- b) rozhoduje jako soud druhého stupně ve věcech, v nichž rozhodovaly jako soudy prvního stupně krajské soudy a vyšší vojenské soudy,
- c) rozhoduje o stížnostech pro porušení zákona podaných generálním prokurátorem nebo před-

sedou Nejvyššího soudu proti pravomocným rozhodnutím okresních, vojenských obvodových, krajských a vyšších vojenských soudů, Nejvyššího soudu a státních notářství,

d) řídí činnost presidií krajských soudů.

§ 27

Nejvyšší soud může za podmínek stanovených soudními řády na návrh předsedy Nejvyššího soudu nebo generálního prokurátora věc příslušnému soudu odejmout a přikázat jí k projednání a rozhodnutí soudu jinému.

§ 28

(1) Soudci z povolání Nejvyššího soudu tvoří podle úseku své činnosti trestní, občanskoprávní a vojenské kolegium. Předsedy kolegií jsou náměstkové předsedy Nejvyššího soudu.

(2) Předsedové kolegií organizují činnost kolegií a podávají plénu Nejvyššího soudu zprávy o jejich činnosti.

§ 29

(1) Presidium Nejvyššího soudu se skládá z předsedy Nejvyššího soudu, jeho náměstků a dalších tří soudců z povolání, které určuje předseda Nejvyššího soudu po jednom z každého kolegia. Presidium se může platně usnášet za přítomnosti většiny svých členů; při rovnosti hlasů není návrh přijat.

(2) Presidium Nejvyššího soudu:

- a) sleduje rozhodování senátů Nejvyššího soudu i všech ostatních soudů a zajišťuje jednotný výklad a jednotné používání zákonů při rozhodování zejména tím, že provádí rozborů podle jednotlivých úseků rozhodovací činnosti, zobecňuje poznatky a upozorňuje na nedostatky v rozhodování,
- b) připravuje podklady pro jednání pléna Nejvyššího soudu,
- c) ukládá úkoly presidiím krajských soudů, pokud jde o provádění rozborů podle jednotlivých úseků rozhodovací činnosti o zobecňování poznatků a o upozorňování na nedostatky v rozhodování,
- d) rozhoduje o stížnostech pro porušení zákona podaných proti rozhodnutím senátů Nejvyššího soudu, nerozhodne-li se předložit takovou stížnost k rozhodnutí plénu Nejvyššího soudu.

(3) Zasedání presidia Nejvyššího soudu jsou neveřejná kromě zasedání při rozhodování o stíž-

nostech pro porušení zákona v občanských právních věcech, kde platí ustanovení občanského soudního řádu. Generální prokurátor se účastní zasedání presidia Nejvyššího soudu povinně, jedná-li se o stížnosti pro porušení zákona. V ostatních případech se může zasedání presidia účastnit také ministr spravedlnosti, pověřenec Slovenské národní rady pro spravedlnost, popřípadě vedoucí jiných státních orgánů a společenských organizací a s poradním hlasem předsedové krajských soudů a náčelníci vyšších vojenských soudů.

§ 30

(1) Plénum Nejvyššího soudu se skládá z předsedy Nejvyššího soudu, jeho náměstků a ostatních soudců z povolání Nejvyššího soudu. Platně se může usnášet za přítomnosti nejméně dvou třetin všech soudců z povolání Nejvyššího soudu.

(2) Plénum Nejvyššího soudu zejména:

- a) vydává k zajištění jednotného výkladu a jednotného užívání zákonů a jiných právních předpisů směrnice pro jejich správný výklad,
- b) rozhoduje o stížnostech pro porušení zákona postoupených mu k projednání a rozhodnutí presidiem Nejvyššího soudu,
- c) projednává zprávy předsedů kolegií Nejvyššího soudu o činnosti těchto kolegií.

(3) Zasedání pléna Nejvyššího soudu jsou neveřejná. Generální prokurátor se účastní zasedání pléna Nejvyššího soudu povinně, jedná-li se o stížnosti pro porušení zákona. V ostatních případech se mohou zasedání pléna zúčastnit také ministr spravedlnosti, pověřenec Slovenské národní rady pro spravedlnost, popřípadě vedoucí jiných státních orgánů a společenských organizací a s poradním hlasem předsedové krajských soudů a náčelníci vyšších vojenských soudů.

(4) Plénum Nejvyššího soudu zasedá nejméně jednou za tři měsíce.

§ 31

(1) Předseda Nejvyššího soudu:

- a) může předsedat kterémukoli senátu,
- b) svolává plénum a presidium Nejvyššího soudu, předsedá jím a stanoví pořad jejich jednání,
- c) může podávat stížnosti pro porušení zákona proti pravomocným rozhodnutím okresních, vojenských obvodových, krajských a vyšších vojenských soudů a Nejvyššího soudu.

(2) Předseda Nejvyššího soudu vykonává státní správu Nejvyššího soudu, zejména organizuje a řídí

práci Nejvyššího soudu, zajišťuje jeho řádný chod po stránce kádrové, hospodářské a finanční a pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků Nejvyššího soudu s výjimkou vojenského kolegia Nejvyššího soudu. Předseda Nejvyššího soudu ustanovuje ze zvolených soudců z povolání Nejvyššího soudu tři stálé členy prezidia Nejvyššího soudu a předsedy senátů Nejvyššího soudu s výjimkou předsedů senátů vojenského kolegia Nejvyššího soudu.

(3) Předsedu Nejvyššího soudu zastupuje v jeho nepřítomnosti náměstek předsedy Nejvyššího soudu.

§ 32

Plénum Nejvyššího soudu se usnáší na jednacím řádu, který stanoví podrobnosti o organizaci práce u Nejvyššího soudu.

§ 33

Sídla a obvody okresních, krajských a vojenských soudů

(1) Sídla a obvody okresních a krajských soudů se shodují se sídly a obvody okresních a krajských národních výborů.

(2) Ministr spravedlnosti může stanovit, že věci určitého druhu z obvodu několika okresních národních výborů bude vyřizovat jeden okresní soud.

(3) Vojenské obvodové soudy a vyšší vojenské soudy zřizuje a zrušuje prezident republiky, který také stanoví jejich sídla, obvody a příslušnost.

§ 34

Jednání mimo sídlo soudu

Ke zvýšení výchovného účinku soudního jednání mohou soudy projednávat jednotlivé věci přímo na závodech nebo v jiných místech mimo své sídlo. Vojenské soudy je mohou projednávat u jednotek ozbrojených sil a ozbrojených sborů.

HLAVA TŘETÍ VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY SOUDŮ

§ 35

Státní správu soudů vykonává ministerstvo spravedlnosti, které organizuje a kontroluje činnost soudů. Za tím účelem zejména:

- provádí prověrky práce okresních, krajských a vojenských soudů,
- sleduje soudní činnost, zobecňuje ji a navrhuje plénu Nejvyššího soudu vydání směrnic

pro správný výklad zákonů a jiných právních předpisů; má-li za to, že některá pravomocně rozhodnutá věc byla posouzena nesprávně, může dát podnět k podání stížnosti pro porušení zákona,

- vydává instrukce a směrnice o otázkách organizace a práce soudů,
- řídí činnost soudů na úseku propagace právního řádu,
- zajišťuje řádný chod soudů po stránce kádrové, hospodářské a finanční,
- organizuje a řídí politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků soudů.

§ 36

(1) Státní správu u okresních a krajských soudů a u Nejvyššího soudu vykonávají předsedové těchto soudů.

(2) Předsedové krajských soudů řídí a kontrolují výkon státní správy u okresních soudů v obvodu příslušného krajského soudu.

§ 37

(1) Úkoly ministerstva spravedlnosti na úseku vojenského soudnictví vykonává správa vojenských soudů: v jejím čele stojí náměstek ministra spravedlnosti — náčelník správy vojenských soudů, který je nadřízeným všech vojáků činných u vojenských soudů a vojenského kolegia Nejvyššího soudu a u správy vojenských soudů.

(2) Náměstek ministra spravedlnosti — náčelník správy vojenských soudů upravuje úkoly náčelníků vojenských soudů a předsedy vojenského kolegia Nejvyššího soudu na úseku správy.

§ 38

Za výkon státní správy soudů odpovídají orgány jí pověřené ministru spravedlnosti.

HLAVA ČTVRTÁ VOLBY SOUDCŮ

Oddíl první

Obecná ustanovení o volbách

§ 39

Volební období

(1) Soudci Nejvyššího soudu, krajských a okresních soudů jsou voleni na dobu čtyř let.

[2] Soudci vojenských soudů a soudci vojenského kolegia Nejvyššího soudu jsou voleni na dobu, po kterou vykonávají vojenskou činnou službu nebo po kterou jsou příslušníky ozbrojených sborů, nejdéle však na dobu čtyř let.

§ 40

Předpoklady pro volbu

[1] Soudcem může být zvolen každý občan Československé socialistické republiky, který je politicky a odborně vyspělý, jehož zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude funkci řádně vykonávat, má právo volit do zastupitelských sborů a v den volby dosáhl věku 21 let; jde-li o soudce z povolání, musí v den volby dosáhnout věku 23 let a mít úplné vysokoškolské právnické vzdělání.

[2] Soudcem vojenského soudu a vojenského kolegia Nejvyššího soudu může být zvolen zletilý občan Československé socialistické republiky, který je politicky a odborně vyspělý, jehož zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude funkci řádně vykonávat, má právo volit do zastupitelských sborů a koná vojenskou činnou službu nebo je příslušníkem ozbrojených sborů; jde-li o soudce z povolání, musí mít hodnost důstojníka (generála) a úplné vysokoškolské právnické vzdělání.

§ 41

Počet soudců

[1] Počet soudců z povolání u okresních a krajských soudů i u Nejvyššího soudu stanoví ministr spravedlnosti.

[2] Počet soudců z povolání u vojenských obvodových soudů, vyšších vojenských soudů a vojenského kolegia Nejvyššího soudu stanoví ministr spravedlnosti v dohodě s ministrem národní obrany.

[3] Počet ostatních soudců stanoví předsedové (náčelníci) soudů; náčelníci vyšších vojenských soudů stanoví počet těchto soudců i u jednotlivých vojenských obvodových soudů. Předsedové (náčelníci) soudů stanoví počet soudců tak, aby jednotliví soudci nemuseli zasedat více než 12 dní v roce.

§ 42

Slib

[1] Po svém zvolení skládají soudci tento slib: „Slibuji, že budu věren Československé socialistické republice a věci socialismu, že se budu řídit

Ústavou i ostatními zákony a vykládat je v souladu se socialistickým právním vědomím.“

[2] Slib skládají:

- soudci okresních a krajských soudů do rukou předsedy příslušného národního výboru,
- soudci Nejvyššího soudu a soudci z povolání vojenských soudů do rukou předsedy Národního shromáždění,
- ostatní soudci vojenských soudů do rukou náčelníků těchto soudů.

Oddíl druhý

Volby soudců okresních soudů

§ 43

[1] Pro volby soudců okresních soudů platí obdobně ustanovení o volbách do okresních národních výborů podle zákona o volbách do Národního shromáždění a do národních výborů s těmito odchylkami:

- Volební obvody stanoví okresní národní výbor tak, aby volební obvody pro volbu soudce z povolání zahrnovaly vždy několik volebních obvodů vytvořených pro volby do okresního národního výboru a aby volební obvody pro volbu ostatních soudců se shodovaly s volebními obvody vytvořenými pro volby do okresního národního výboru.
- Ve volebním obvodu pro volbu soudce z povolání se volí jeden soudce z povolání. Ve volebním obvodu pro volby ostatních soudců se volí několik soudců; jejich počet pro každý volební obvod stanoví okresní národní výbor tak, aby byl zvolen celkový počet soudců, stanovený předsedou okresního soudu.
- Pro každý volební obvod, v němž se volí soudci, kteří svou funkci vykonávají vedle svého zaměstnání, může být navrženo tolik kandidátů, kolik jich má být v tomto volebním obvodu zvoleno, nebo více kandidátů.
- Hlasovací listky jsou pro volbu soudce z povolání a ostatních soudců společné. Okresním volebním komisím je opatřeno obvodní volební komise pro volbu soudce z povolání.
- Nebyl-li ve volebním obvodu pro volbu soudců zvolen stanovený počet soudců, určí obvodní volební komise pro volbu soudců do 14 dnů nové volby; v nových volbách se zvolí zbývající počet soudců.

[2] Konají-li se volby soudců okresních soudů současně s volbami do Národního shromáždění a do národních výborů, plní komise zřízené pro volby do Národního shromáždění a do národních vý-

borů též úkoly komisí pro volby soudců. Pro volbu soudce z povolání se zřídí obvodní volební komise pro volbu soudce z povolání. Úkoly obvodní volební komise pro volbu ostatních soudců plní obvodní volební komise pro volbu do okresních národních výborů.

§ 44

Předsedu a náměstka (náměstkyni) předsedy okresního soudu zvolí ze zvolených soudců z povolání okresní národní výbor na návrh ministra spravedlnosti.

Oddíl třetí

Volby soudců krajských soudů, Nejvyššího soudu a vojenských soudů

§ 45

Volby soudců krajských soudů

Soudci krajských soudů jsou voleni krajskými národními výbory na návrh příslušného orgánu Národní fronty; ze zvolených soudců z povolání zvolí předsedu krajského soudu a jeho náměstka (náměstkyni) krajský národní výbor na návrh ministra spravedlnosti.

§ 46

Volby soudců Nejvyššího soudu

(1) Soudci Nejvyššího soudu jsou voleni Národním shromážděním na návrh příslušného orgánu Národní fronty; jde-li o soudce vojenského kolegia, na návrh ministra spravedlnosti v dohodě s ministrem národní obrany, a jde-li o soudce z úseku ministerstva vnitra, na návrh ministra spravedlnosti v dohodě s ministrem vnitra; ze zvolených soudců z povolání Nejvyššího soudu zvolí Národní shromáždění předsedu Nejvyššího soudu a jeho náměstkyni. Návrhy předkládá ministr spravedlnosti.

(2) Do ostatních funkcí ustanovuje soudce z povolání Nejvyššího soudu předseda Nejvyššího soudu; jde-li o soudce z povolání vojenského kolegia Nejvyššího soudu, ministr spravedlnosti v dohodě s ministrem národní obrany.

§ 47

Volby soudců vojenských soudů

(1) Soudce z povolání vojenských soudů volí Národní shromáždění na návrh ministra spravedlnosti podaný v dohodě s ministrem národní obrany. Do příslušných funkcí je ustanovuje ministr spravedlnosti v dohodě s ministrem národní obrany.

(2) Kandidáty na funkci ostatních soudců vojenských soudů navrhuje kolektivy příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů. Může být navrženo tolik kandidátů, kolik činí určený počet soudců nebo více. Výběr kandidátů provádějí komise pro volbu soudců vojenských soudů ustavené příslušnými veliteli. Tito soudci vojenských soudů jsou voleni veřejným hlasováním na shromážděních příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů. Počet těchto soudců, kteří mají být z celkového počtu stanoveného pro jednotlivé vojenské obvodové soudy a vyšší vojenské soudy zvoleni u jednotlivých útvarů nebo složek, určí náčelníci vyšších vojenských soudů.

Oddíl čtvrtý

Doplňovací volby

§ 48

Klesne-li během funkčního období počet soudců a je-li třeba pro zajištění řádného chodu soudu zvolit soudce nové, provedou se doplňovací volby.

HLAVA PÁTÁ

POSTAVENÍ SOUDCŮ

§ 49

Základní povinnosti soudců

(1) Soudci jsou povinni při výkonu své funkce zachovávat zákony i jiné právní předpisy, vykládat je v zájmu pracujícího lidu a rozhodovat spravedlivě.

(2) Soudci jsou povinni využívat svých znalostí a zkušeností k politické a výchovné činnosti mezi občany. Tato politická a výchovná činnost má směřovat k upevňování socialistických vztahů mezi občany a k prohlubování socialistického právního vědomí pracujících. Mají proto seznamovat občany se zásadami socialistického právního řádu a na besedách s občany projednávat i vhodné veřejně projednávané typické případy porušování socialistické zákonnosti a zásad socialistického soužití.

(3) Soudci jsou také povinni zachovávat v úředních věcech mlčenlivost, a to i po zániku soudcovské funkce, jestliže nebyli této povinnosti ze zákona nebo osobou k tomu povolanou zproštěni. Zprostit soudce povinnosti zachovávat mlčenlivost může předseda (náčelník) soudu, a jde-li o předsedu (náčelníka) soudu, předseda (náčelník) soudu vyššího stupně.

(4) Soudci jsou povinni své povinnosti svědomitě vykonávat a vystříhat se při výkonu své funkce i v občanském životě všeho, co by mohlo narušit vážnost soudcovské funkce nebo snížit důvěru občanů k socialistickému soudnictví.

§ 50

Podávání zpráv o činnosti soudů

(1) Soudci okresního soudu podávají svým voličům pravidelně zprávy o své činnosti a o činnosti soudu, u něhož vykonávají svou soudcovskou funkci.

(2) Soudci vojenských soudů podávají svým voličům pravidelně zprávy o své činnosti a o činnosti soudu, u něhož vykonávají svou soudcovskou funkci.

(3) Předsedové krajských soudů v součinnosti se všemi soudci krajského soudu podávají krajským národním výborům zprávy o činnosti krajského soudu.

(4) Předseda Nejvyššího soudu podává Národnímu shromáždění zprávy o stavu socialistické zákonnosti, zprávy o rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu a vojenských soudů a dále zprávy o usměrňování rozhodovací činnosti ostatních soudů.

Zánik soudcovské funkce

§ 51

Odvolání ze soudcovské funkce

(1) Soudce může být z funkce odvolán před uplynutím funkčního období, porušuje-li závažným způsobem své soudcovské povinnosti anebo ztratí-li z jiného důvodu důvěru pracujících.

(2) O odvolání soudce okresního soudu rozhodují voliči volebního obvodu, v němž byl zvolen. Přitom se postupuje obdobně podle ustanovení o odvolání poslance národního výboru.

(3) O odvolání soudce krajského soudu z funkce rozhoduje krajský národní výbor.

(4) O odvolání soudce Nejvyššího soudu z funkce rozhoduje Národní shromáždění.

(5) O odvolání soudce z povolání vojenského soudu a soudce vojenského kolegia Nejvyššího soudu z funkce rozhoduje Národní shromáždění.

(6) O odvolání soudce vojenského soudu z funkce rozhoduje shromáždění příslušníků ozbrojených sil nebo ozbrojených sborů. Postup při jeho odvolávání z funkce upraví ministr spravedlnosti společně s ministrem národní obrany a s ministrem vnitra.

(7) Návrh na odvolání soudce z funkce může podat též ministr spravedlnosti. Nepodá-li návrh ministr spravedlnosti, je nutno před rozhodnutím o odvolání vyžádat si jeho vyjádření.

(8) Funkce soudce zaniká dnem, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí o odvolání z funkce.

§ 52

Zproštění soudcovské funkce

(1) Soudce může být na svou žádost soudcovské funkce zproštěn, nemůže-li ji trvale vykonávat

proto, že byl povolán k jiné společensky významné funkci, nebo pro nemoc anebo z jiných vážných důvodů.

(2) O zproštění rozhoduje:

- a) okresní národní výbor, jde-li o soudce okresního soudu,
- b) krajský národní výbor, jde-li o soudce krajského soudu,
- c) Národní shromáždění, jde-li o soudce Nejvyššího soudu nebo o soudce z povolání vojenského soudu,
- d) ministr spravedlnosti, jde-li o ostatní soudce vojenského soudu.

(3) Před rozhodnutím orgánů uvedených v odstavci 2 písm. a) až c) o zproštění funkce je nutno si vyžádat stanovisko ministra spravedlnosti.

(4) Funkce soudce zaniká dnem, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí o zproštění.

§ 53

(1) Soudce pozbývá své funkce také dnem právní moci rozsudku, kterým byl odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně, nebo ztratil-li právo volit.

(2) Soudce vojenského soudu a vojenského kolegia Nejvyššího soudu pozbývá své funkce také dnem propuštění z vojenské činné služby nebo z ozbrojeného sboru.

§ 54

Podmínky trestního stíhání soudců

Pro činy spáchané při výkonu soudcovské funkce nebo v souvislosti s výkonem této funkce mohou být soudci trestně stíháni nebo vzati do vazby pouze se souhlasem:

- a) okresního národního výboru, jde-li o soudce okresního soudu,
- b) krajského národního výboru, jde-li o soudce krajského soudu,
- c) Národního shromáždění, jde-li o soudce Nejvyššího soudu nebo o soudce z povolání vojenského soudu,
- d) ministra spravedlnosti, jde-li o soudce vojenského soudu.

§ 55

Dočasné zproštění výkonu funkce

(1) Soudce, který je trestně stíhán, nebo u něhož byl podán návrh na odvolání z funkce, může být až do skončení trestního řízení nebo do rozhodnutí o návrhu na odvolání z funkce dočasně výkonu soudcovské funkce zproštěn.

[2] O dočasném zproštění výkonu soudcovské funkce rozhoduje:

- a) předseda soudu, jde-li o soudce příslušného soudu,
- b) předseda krajského soudu, jde-li o předsedu okresního soudu,
- c) ministr spravedlnosti, jde-li o předsedu krajského soudu, náměstka předsedy Nejvyššího soudu, soudce vojenského soudu anebo vojenského kolegia Nejvyššího soudu.

[3] Orgán, který zahájil trestní řízení proti soudci, vyrozumí o tom předsedu příslušného soudu, a jde-li o soudce z povolání, též ministra spravedlnosti.

§ 56

Právní poměry soudců z povolání

[1] Soudci z povolání jsou volenými funkcionáři. Mají právo na odměnu za výkon funkce; podrobnosti stanoví ministr spravedlnosti.

[2] Pokud tento zákon neupravuje postavení soudců z povolání jinak, vztahují se na ně předpisy platné pro pracovníky v pracovním poměru, zejména předpisy o jejich nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení, o nárocích na dovolenou, o pracovní době a o nárocích na náhradu cestovních, stěhovacích a jiných výdajů.

[3] Zvoleným soudcům z povolání se zachovává jejich pracovní poměr; v tomto pracovním poměru však mají ode dne nástupu do funkce nárok na pracovní volno bez nároku na náhradu mzdy.

Zvláštní úprava výkonu funkce soudců z povolání

§ 57

[1] V zájmu zajištění řádného plnění úkolů soudnictví může být soudce z povolání okresního soudu nejdéle na dobu šesti měsíců pověřen výkonem soudcovské funkce u jiného okresního soudu v obvodu, téhož krajského soudu.

[2] Opatření podle odstavce 1 činí předseda krajského soudu.

§ 58

[1] Z důvodů uvedených v § 57 odst. 1 může být soudce z povolání soudu vyššího stupně pověřen nejdéle na dobu šesti měsíců výkonem soudcovské funkce u soudu nižšího stupně; jde-li o soudce z povolání krajského soudu, může být pověřen výkonem funkce pouze v obvodu tohoto krajského soudu.

[2] Opatření podle odstavce 1 činí ministr spravedlnosti, jde-li o soudce Nejvyššího soudu, v do-

hodě s předsedou Nejvyššího soudu, a jde-li o soudce krajského soudu, v dohodě s předsedou krajského soudu.

§ 59

[1] Z důvodů uvedených v § 57 odst. 1, zejména k prohloubení svých zkušeností a odborných znalostí může být soudce z povolání povolán nejdéle na dobu šesti měsíců k výkonu soudcovské funkce u soudu vyššího stupně.

[2] O povolání podle odstavce 1 rozhoduje předseda soudu, u něhož má soudce z povolání dočasně vykonávat funkci. Jde-li o povolání k Nejvyššímu soudu, rozhoduje ministr spravedlnosti v dohodě s předsedou Nejvyššího soudu.

§ 60

U soudců z povolání vojenských soudů činí opatření podle § 57 až 59 náměstek ministra spravedlnosti — náčelník správy vojenských soudů.

§ 61

Ministr spravedlnosti může povolat soudce z povolání nejdéle na dobu šesti měsíců do ministerstva spravedlnosti k prohloubení jeho zkušeností a odborných znalostí i k využití jeho zkušeností ze soudcovské činnosti.

§ 62

Kárná odpovědnost soudců z povolání

Soudce z povolání může být kárně stíhán, porušil-li své soudcovské povinnosti anebo chová-li se způsobem nedůstojným soudce a narušujícím autoritu jeho soudcovské funkce. Kárnou odpovědnost soudců z povolání upravuje zvláštní zákon.

Některá ustanovení o postavení soudců, kteří vykonávají svou funkci vedle svého zaměstnání

§ 63

Povolávání k soudnímu jednání

[1] Soudci se povolávají k výkonu soudcovské funkce na dobu nepřesahující 12 dní v roce; prodloužení této doby je přípustné jen tehdy, je-li třeba dokončit projednání věci započaté za jejich účasti.

[2] Předseda (náčelník) soudu může pověřit soudce, který má úplné vysokoškolské právnické

vzdělání, funkci soudce z povolání i na dobu delší než 12 dní; toto opatření může být učiněno jen se souhlasem soudce a v dohodě s organizací, u které je soudce zaměstnán.

[2] Soudci vojenských soudů a vojenského kolegia Nejvyššího soudu povolávají se zpravidla z ozbrojených sil nebo z ozbrojeného sboru, jejichž je obviněn příslušníkem, musí mít stejnou hodnost jako ten z obviněných, který má hodnost nejvyšší, anebo hodnost vyšší.

§ 64

Náhrada mzdy za dobu vykonávání soudcovské funkce

[1] Soudcům, kteří jsou v pracovním poměru, přísluší za dobu, po kterou vykonávají soudcovskou funkci nebo plní jiné povinnosti spojené s touto funkcí, náhrada ušlé mzdy. Náhradu ušlé mzdy je povinen poskytovat podnik, v němž je soudce zaměstnán.

[2] Soudcům, kteří nejsou v pracovním poměru, nahrazuje ušlý výdělek za dobu výkonu soudcovské funkce nebo jiných povinností spojených s touto funkcí stát. Způsob a výši náhrady stanoví ministerstvo spravedlnosti v dohodě s ministerstvem financí a Ústřední radou odborů.

[3] Stát hradí soudcům hotové výdaje, které vzejdou vykonáváním soudcovské funkce nebo jiných povinností spojených s touto funkcí. Způsob náhrady stanoví ministerstvo spravedlnosti v dohodě s ministerstvem financí a Ústřední radou odborů.

§ 65

Zachování nároků v nemocenském pojištění a sociálním zabezpečení

[1] Soudci nemohou být vykonáváním soudcovské funkce nebo jiných povinností s touto funkcí spojených zkráceni na svých nárocích z nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení.

[2] Úraz, který soudce utrpí při výkonu soudcovské funkce nebo jiných povinností s touto funkcí spojených, se považuje vždy za pracovní úraz.

§ 66

Pracovní volno k vykonávání soudcovské funkce

[1] Podniky a ostatní organizace jsou povinny poskytovat soudcům pracovní volno k vykonávání soudcovské funkce i jiných povinností s touto funkcí spojených.

[2] V ozbrojených silách a v ozbrojených sborech jsou příslušní veliteli povinni umožňovat soud-

cům plnění všech povinností vyplývajících ze soudcovské funkce.

HLAVA ŠESTÁ

USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 67

Stanovení termínu voleb

[1] Dobu, kdy má být provedena volba soudců Nejvyššího soudu, krajských a okresních soudů a soudců z povolání vojenských soudů, stanoví předsednictvo Národního shromáždění.

[2] Dobu, kdy má být provedena volba ostatních soudců vojenských soudů, jakož i organizaci a přípravu těchto voleb stanoví ministr spravedlnosti společně s ministrem národní obrany a ministrem vnitra.

§ 68

Ministr spravedlnosti může vydat osvědčení, že kandidát na funkci soudce z povolání splňuje předpoklady pro volbu, i když nemá dosud dokončené vysokoškolské právnické vzdělání.

§ 69

Opatření týkající se vojenského soudnictví činí ministr spravedlnosti v dohodě s ministrem národní obrany.

§ 70

[1] Soudci vykonávají svou funkci i po uplynutí doby, na kterou byli zvoleni, až do doby, kdy nastoupí do funkce soudci nově zvolení.

[2] Soudce, u něhož bylo učiněno opatření podle § 59, vykonává svou funkci do doby, kdy nastoupí nově zvolený soudce u soudu, k němuž byl povolán.

§ 71

Ministr spravedlnosti učiní opatření, aby soudci z povolání pokud nebudou zvoleni do této funkce, byli zařazeni na místa odpovídající jejich politické a odborné kvalifikaci.

§ 72

[1] Soudci z povolání, kteří jsou v době svého funkčního období povoláni podle branného zákona na vojenskou službu jako důstojníci v záloze a při-

dělení k vojenským soudům, mohou být rozhodnutím ministra spravedlnosti pověřeni na tuto dobu výkonem soudcovské funkce, kterou jinak vykonávají soudci z povolání vojenských soudů.

(2) Za branné pohotovosti státu upraví způsob doplňování soudců vojenských soudů a vojenského kolegia Nejvyššího soudu ministr spravedlnosti v dohodě s ministrem národní obrany a ministrem vnitra.

§ 73

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se zákon č. 62/1961 Sb., o organizaci soudů, a vládní nařízení č. 63/1961 Sb., kterým se vydává volební řád pro volby soudců okresních soudů.

§ 74

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Lenárt v. r.

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNÝCH PŘÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Ministr vnitra vydal

podle § 4 odst. 7 vyhlášky ministerstva vnitra č. 141/1960 Sb., kterou se vydávají pravidla silničního provozu,

rozhodnutí ze dne 10. února 1964 čj. Sv-382/40-64.

jímž uložil řidičům motocyklů o obsahu válců vyšším než 200 cm³ užívat od 1. června 1964 za jízdy mimo uzavřené obce ochranné přilby.

Do rozhodnutí lze nahlédnout v ministerstvu vnitra a u dopravních inspektorátů Veřejné bezpečnosti.